

รายงานการประเมินผลงานขยายผล ศูนย์ศึกษากาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กองติดตามประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

ธันวาคม 2566

คำนำ

รายงานการประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระยะต่อไป

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับความร่วมมือในเรื่องการประสานการดำเนินงานการเก็บข้อมูลในพื้นที่ เป็นผลให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สำนักงาน กปร. จึงขอขอบคุณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้นำท้องถิ่น ประชากรกลุ่มตัวอย่างจากโครงการงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ (2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา (3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ (5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่มีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานการประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประสบผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี

สำนักงาน กปร. หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การขยายผลของศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาฯ รวมทั้งการขยายผลของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาโครงการต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(สำนักงาน กปร.)

ธันวาคม 2566

รายงานการประเมินผลงานขยายผล
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทสรุปผู้บริหาร

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานแนวพระราชดำริ ให้มีการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 6 แห่ง เพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาค เป็นสถานที่ทำการศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม แต่ละท้องถิ่นและเป็นที่ยึดถือปฏิบัติของประชาชน ใช้แลกเปลี่ยน สื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ เป็นแบบจำลองของพื้นที่ที่มีการพัฒนาแบบผสมผสานทุกสาขาในลักษณะสหวิทยาการ และมีการบริหารงานที่เป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน มีการประสานการดำเนินงานที่เป็นเอกภาพ เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในลักษณะของ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” รวมทั้งนำผลสำเร็จของโครงการฯ ขยายผลไปสู่ประชาชนหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหนึ่งในจำนวนศูนย์ฯ ทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2525 ให้พิจารณาดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ ขึ้นที่บริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าขุนแม่กวง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษา ทดลอง แสวงหา วิจัยเพื่อหารูปแบบการพัฒนาต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ต้นน้ำลำธารของภาคเหนือ เพื่อเป็น “ต้นแบบ” ในการพัฒนาลุ่มน้ำอื่น ๆ ในภูมิภาค โดยใช้ระบบชลประทานเข้ามาเสริมการปลูกไม้ 3 อย่าง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเน้นเรื่องการพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำลำธารให้สมบูรณ์เป็นหลักและให้ปลายทางเป็นการศึกษาด้านประมงตามอ่างเก็บน้ำ

จากการดำเนินงานสนองพระราชดำริที่ผ่านมา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จและสามารถขยายผลไปสู่ราษฎรในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และพื้นที่ใกล้เคียงตลอดจนประชาชนผู้สนใจทั่วไป ซึ่งส่งผลให้ราษฎรมีความพออยู่พอกิน และมีความยั่งยืนต่อตนเองและครอบครัว อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้มอบหมายให้ กองติดตามประเมินผล (กตผ.) ดำเนินการประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เพื่อรวบรวมข้อมูลและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในระยะต่อไป

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ นั้น มีขอบเขตโครงการของงานขยายผล จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่
2. โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา
3. โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
5. โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการประเมินผลโครงการฯ (2) การใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ นำค่าสถิติจากการแปรผลข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และนำข้อมูลมาแปลความหมายให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงตรรกะ โดยอธิบายและพรรณนาประกอบกับข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

(1) โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่

เป็นโครงการที่มีกิจกรรมการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ได้แก่ การเลี้ยงกบ การผลิตข้าวพันธุ์ดี การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ และการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ มีการจัดฝึกอบรมภายในศูนย์ฯ พื้นที่ขยายผลในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และผ่านสื่อออนไลน์ พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตทั้งพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและเป็นไปตามภารกิจของศูนย์ฯ สำหรับเนื้อหาการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับอาชีพหลักด้านการเกษตร โดยติดต่อกับโครงการผ่านเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ

(2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

เป็นโครงการที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติด้านการเกษตรแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้แก่สถานศึกษาโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสม เกิดการเรียนรู้สู่การสร้างทักษะชีวิต มีแหล่งอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังสามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองและประชาชนที่สนใจในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ภายในครัวเรือน

(3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

โครงการได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร ชุมชน ภาครัฐ และสถานศึกษา ที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฯ พัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ สามารถเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานให้กับนักเรียนและผู้สนใจ เป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้วิชาชีพด้านการเกษตรให้กับนักเรียนและผู้สนใจ ลดรายจ่ายภายในโรงเรียนและชุมชน โดยมีหน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษาร่วมดำเนินงาน

(4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

เป็นโครงการที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ประสบผลสำเร็จและเกิดความมั่นคงในชีวิตอย่างยั่งยืน โดยกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ ได้แก่ กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ไข่ ไก่พันธุ์ประดู่หางดำ การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงปลานิล การเลี้ยงปลาตูก การเลี้ยงกบ และการปลูกผักสวนครัว นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายร่วมดำเนินงานโครงการ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และกลุ่มในชุมชน

(5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

โครงการดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำระบบชลประทานที่ศูนย์ฯ ดำเนินการ เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ และลำเหมือง เป็นต้น พัฒนาส่งเสริมอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมอย่างยั่งยืน โดยกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เช่น กิจกรรมการเลี้ยงปลาทับทิม กิจกรรมการเลี้ยงปลาตุก และกิจกรรมการเลี้ยงไก่ไข่ ผลสำเร็จของโครงการนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดให้กับเครือข่ายเกษตรกรฯ เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับผู้ที่สนใจ สามารถนำผลผลิตที่ได้มาเป็นอาหาร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งปันให้กับเพื่อนบ้านและญาติพี่น้องได้อีกด้วย

ความพึงพอใจในภาพรวมของการบริหารจัดการโครงการของงานขยายผลศูนย์ฯ ทั้ง 5 โครงการ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ที่ได้รับจากโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพหรือดำรงชีวิตได้ เป้าหมายและวิธีการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้จริง การได้รับความร่วมมือในการประสานการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ความเหมาะสมของปัจจัยการผลิต เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ได้รับในแต่ละโครงการมีจำนวนเพียงพอ การได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ ผลสำเร็จของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. การบริหารจัดการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นอกจากจะเป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ให้แก่ราษฎรมาใช้บริการแล้ว ในงานขยายผลควรศึกษาพื้นที่โดยรอบเพื่อกำหนดเป็นแผนในการพัฒนางานขยายผล รวมทั้งเป็นการกระจายผลความสำเร็จให้แก่เกษตรกรผู้ห่างไกลที่ไม่สามารถเดินทางมาที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้
2. เพื่อให้การทำงานในพื้นที่ขยายผลขยายต่อไปในอนาคต ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อทำงานชุมชน มีการฝึกอบรมความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดนอกเหนือจากงานเกษตร เช่น การใช้เทคโนโลยีสื่อออนไลน์ เป็นต้น
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลงานขยายผลควรสร้างระบบการเก็บข้อมูลที่ดี เพื่อประโยชน์ในการบริหาร การวางแผน การติดตาม และการประเมินผล ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ของพื้นที่เพื่อการวางแผนการดำเนินงานโครงการได้อย่างเหมาะสม
4. การจัดทำหลักสูตรเพื่อการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร ควรมีการศึกษาความต้องการผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อน เพื่อให้การฝึกอบรมตรงกับความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริงและเมื่อฝึกอบรมแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
5. การฝึกอบรมงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งวิเคราะห์ความต้องการของเกษตรกรและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรได้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	2
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	3
บทที่ 2 พระราชดำริและผลการดำเนินงานด้านการขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	4
2.1 พระราชดำริศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	4
2.2 แนวทางและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ	5
2.3 การดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	6
2.4 ผลการดำเนินงานด้านงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ปีงบประมาณ 2560 - 2565	12
บทที่ 3 วิธีการประเมินผล	19
3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	19
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
3.3 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล	20
บทที่ 4 ผลการประเมิน	22
4.1 โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่	22
4.2 โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา	34
4.3 โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	43
4.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	50
4.5 โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน	57
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	59
5.1 สรุปผลการประเมิน	59
5.2 ข้อเสนอแนะ	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	66
1. แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่	67
2. แบบสอบถามโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา	70
3. แบบสอบถามโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	73
4. แบบสอบถามโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยฮ่องไคร้ฯ	76
5. แบบสอบถามโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำ ชลประทาน	78
คณะผู้จัดทำ	81

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานแนวพระราชดำริ ให้มีการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 6 แห่ง เพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาค เป็นสถานที่ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม แต่ละท้องถิ่นและเป็นพื้นที่ที่นักวิชาการผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนใช้แลกเปลี่ยน สื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ เป็นแบบจำลองของพื้นที่ที่มีการพัฒนาแบบผสมผสานทุกสาขาในลักษณะสหวิทยาการ และมีการบริหารงานที่เป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน มีการประสานการดำเนินงานที่เป็นเอกภาพ เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จในลักษณะของ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” รวมทั้งนำผลสำเร็จของโครงการฯ ขยายผลไปสู่ประชาชน หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหนึ่งในจำนวนศูนย์ทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2525 ให้พิจารณาดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ ขึ้น ที่บริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าขุนแม่กวง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษา ทดลอง แสวงหา วิจัยเพื่อหารูปแบบการพัฒนาต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ต้นน้ำ ที่เหมาะสม และเผยแพร่ให้ราษฎรนำไปปฏิบัติต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนาป่าไม้พื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์เป็นหลัก ต้นทางเป็นการศึกษาด้านป่าไม้และปลายทางเป็นการศึกษาด้านการประมงตามอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรอย่างแท้จริง ผสมผสานกับการศึกษาด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์และโคนม และด้านเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์ศึกษาฯ ที่สมบูรณ์แบบ เกิดประโยชน์ต่อราษฎร ที่จะเข้ามาศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป

จากการดำเนินงานสนองพระราชดำริที่ผ่านมา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ดำเนินงานประสบความสำเร็จและสามารถขยายผลไปสู่ราษฎรในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และพื้นที่ใกล้เคียงตลอดจนประชาชนผู้สนใจทั่วไป ซึ่งส่งผลให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีความยั่งยืนต่อตนเองและครอบครัว อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

เพื่อให้การดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ และเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จึงได้ดำเนินการประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เพื่อรวบรวมข้อมูลและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในระยะต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อรวบรวมข้อมูลและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(2) เพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในระยะต่อไป

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

การประเมินผลงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีขอบเขตการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

(1) **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ประกอบด้วย การดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

(1.1) โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่

(1.2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

(1.3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(1.4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(1.5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

(2) **ขอบเขตด้านพื้นที่** ดำเนินการศึกษางานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 5 โครงการ ในพื้นที่จังหวัดที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดตาก และจังหวัดพิจิตร

(3) **ขอบเขตด้านประชากร**

(3.1) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(3.2) ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มประชากรที่ได้รับการขยายผลจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง แสดงขอบเขตประชากรเป้าหมาย

ลำดับ	ชื่อโครงการ	ประชากรเป้าหมาย	จำนวน (คน)
1	โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่	เกษตรกรหรือประชาชนที่เข้าอบรม	84
2	โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/สถานศึกษาละ 1 ชุด	20
3	โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/ศูนย์เรียนรู้ละ 1 ชุด	15
4	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/เครือข่ายละ 1 ชุด	32
5	โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/กลุ่มละ 1 ชุด	2

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

(1) รับทราบถึงผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(2) รับทราบถึงข้อมูลความต้องการของพื้นที่เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการพัฒนางานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(3) รับทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

บทที่ 2

พระราชดำริและผลการดำเนินงานด้านการขยายผล ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.1 พระราชดำริศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2525 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ณ บริเวณพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมของป่าสงวนแห่งชาติ ป่าขุนแม่กวง อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีขอบเขตโครงการประมาณ 8,500 ไร่ โดยมีพระราชประสงค์ให้ศูนย์แห่งนี้เป็นศูนย์กลางของการศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหารูปแบบการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศทางภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ และนำผลสำเร็จที่ได้จากการศึกษา ทดลอง วิจัย เผยแพร่ ให้แก่ราษฎรให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตัวเองต่อไป

เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2527 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริถึงเป้าหมายหลักของศูนย์คือการฟื้นฟูและอนุรักษ์บริเวณต้นน้ำห้วยฮ่องไคร้ ที่มีสภาพแห้งแล้งเป็นการเร่งด่วน ด้วยการผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำในระดับบนไปตามแนวร่องน้ำต่าง ๆ ไหลลงอ่างเก็บน้ำในระดับต่ำลงไป พร้อมกับปลูกป่าตามแนวร่องน้ำ ลำดับต่อไปควรสร้างฝายต้นน้ำเป็นระยะ ๆ แล้วต่อท่อไม้ไผ่ส่งน้ำออกทั้งสองฝั่งร่องน้ำ สำหรับด้านการประมงให้ควบคุมบริหารการรักษาพันธุ์ปลาและการจับปลา ส่วนเรื่องเกษตรกรรมและการปศุสัตว์-โคนม ควรรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ทั้งจะต้องศึกษาเรื่องเกษตรอุตสาหกรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อรองรับภาวะผลผลิตการเกษตรล้นตลาด

จากนั้น มีพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2540 มีพระราชดำริเพิ่มเติมให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทุกศูนย์ ซึ่งมีปัญหาและสาเหตุเรื่องดินที่แตกต่างกันการแก้ปัญหาด้วยการจัดหาน้ำสนับสนุน ปรับปรุงดิน และเลือกกิจกรรมการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม และสำหรับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ควรเน้นและให้ความสำคัญในการดำเนินงานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วย การปลูกข้าวในบริเวณใกล้อ่างเก็บน้ำ การเลี้ยงปลาในอ่างเก็บน้ำที่ 7 และการอนุรักษ์ดินโดยใช้น้ำ และหญ้าแฝกควบคู่กัน

2.2 แนวทางและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2526 สามารถสรุปแนวทางและวัตถุประสงค์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ได้ดังต่อไปนี้

(1) ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จึงเปรียบเสมือน “ต้นแบบ” ของความสำเร็จที่จะเป็นแนวทางและตัวอย่างของผลสำเร็จให้แก่พื้นที่อื่น ๆ โดยรอบ ได้ทำการศึกษา

(2) การแลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักวิชาการ นักปฏิบัติ และประชาชน ในการศึกษา ค้นคว้า ทดลองวิจัยเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ผลแล้วควรจะนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จริงได้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ควรเป็นแหล่งผสมผสานวิชาการและการปฏิบัติ เป็นแหล่งความรู้ของราษฎร เป็นแหล่งศึกษาทดลองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนถ่ายทอดประสบการณ์และแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างคน 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่พัฒนาส่งเสริม และราษฎร

(3) การพัฒนาแบบผสมผสาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เป็นตัวอย่างที่ดีของแนวความคิดแบบสหวิทยาการ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่นั้น ๆ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ แต่ละแห่งจะเป็นแบบจำลองของพื้นที่และรูปแบบการพัฒนาที่ควรจะเป็น เพื่อเป็นตัวอย่างว่าในพื้นที่และรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ ลักษณะหนึ่ง ๆ นั้น จะสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ได้อย่างไรบ้าง มิใช่การพัฒนาเฉพาะทางใดทางหนึ่งแต่พยายามใช้ความรู้มากสาขามากที่สุด แต่ละสาขาให้เป็นประโยชน์เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาสาขาอื่น ๆ และระบบของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ควรเป็นการผสมผสานไม่เพียงเฉพาะเรื่องความรู้เท่านั้น แต่ต้องมีการผสมผสานการดำเนินงานและการบริหารที่เป็นระบบด้วย

(4) การประสานงานระหว่างส่วนราชการ เป็นแนวทางและวัตถุประสงค์ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง เนื่องจากกระบวนการพัฒนาและระบบราชการไทยมีปัญหานี้โดยพื้นฐาน เป็นสิ่งบั่นทอนประสิทธิภาพ และผลสำเร็จของงานลงอย่างน่าเสียดายแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทุกแห่ง จึงเน้นการประสานงาน การประสานแผน และการจัดการระหว่างกรม กอง และส่วนราชการต่าง ๆ

(5) เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) กล่าวคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ มีการศึกษาทดลอง และสาธิต ให้เห็นถึง ความสำเร็จของการดำเนินงานพร้อม ๆ กันในทุกด้าน ทั้งด้าน การเกษตร ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการพัฒนาทางด้านสังคม และงานศิลปาชีพ ในลักษณะของ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” เมื่อผู้สนใจเข้าไปศึกษาดูงานโดยจะมีให้ดูได้ทุกเรื่องในบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทั้งหมด ผู้สนใจหรือเกษตรกรจะได้รับความรู้รอบด้าน อีกทั้งมีความสะดวก รวดเร็ว ซึ่งนำไปสู่ การได้รับประโยชน์สูงสุด

ผลการศึกษาของแต่ละศูนย์นั้น จะเป็นความรู้ที่นำไปส่งเสริมให้กับประชากรเป้าหมายและมีการสาธิตไว้ในพื้นที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ประชากรที่อยู่ในหมู่บ้านรอบ ๆ พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จะเป็นประชากรเป้าหมายกลุ่มแรกที่จะได้รับประโยชน์ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ

เรื่องงานส่งเสริม จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในศูนย์ศึกษาการพัฒนา ที่ได้ผลดีไปแนะนำให้กับเกษตรกรหมู่บ้านเป้าหมาย ซึ่งก่อนนี้เรียกว่า “หมู่บ้านบริวาร” แต่ปัจจุบันได้เรียกว่า “หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ” แต่ละศูนย์ศึกษาการพัฒนา จะมีประชากรหมู่บ้านรอบศูนย์อยู่ประมาณ 10-25 หมู่บ้าน ในการส่งเสริมนั้นทำได้หลายวิธีด้วยกัน ทั้งนี้แล้วแต่สภาพสังคมวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ เช่น ให้เกษตรกรเข้ารับการอบรมในศูนย์ศึกษาการพัฒนา หลักสูตรต่าง ๆ เช่น การเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง ฯลฯ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมออกไปแนะนำส่งเสริมในหมู่บ้าน หรือเกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงานในศูนย์ศึกษาการพัฒนา ด้วยตนเองหรือเข้ามาเป็นหมู่คณะ

เมื่อการส่งเสริมให้หมู่บ้านรอบศูนย์ได้ผลในระดับหนึ่งแล้ว หมู่บ้านเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นหมู่บ้านตัวอย่างให้เกษตรกรพื้นที่อื่น ๆ ที่ห่างออกไปได้เข้ามาศึกษาและดูงานได้และการขยายผลการส่งเสริมของศูนย์ศึกษาการพัฒนา จะสามารถขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปเรื่อย ๆ ของแต่ละภูมิภาคนั้น ๆ ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้น อย่างไรก็ตาม แต่ละภูมิภาคอาจจะมีเรื่องปลีกย่อยที่ควรจะได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมและพื้นที่ที่เหมาะสมอยู่แยกออกไปในพื้นที่อื่น เพื่อให้การดำเนินงานเหล่านั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดให้มี “ศูนย์สาขา” เพื่อทำการศึกษาเป็นการเฉพาะเรื่อง เฉพาะพื้นที่นั้น ๆ และผลที่ได้จากการศึกษาจักได้ส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเช่นกัน

2.3 การดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.3.1 การขยายผล คือ การนำผลสำเร็จของการศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปสู่เกษตรกรทั่วไปในลักษณะการสาธิต การถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติ การส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งเป็นวิธีการง่าย ๆ และประหยัด ที่ราษฎรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพที่พึ่งตนเองได้ พร้อมทั้งยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

(1) เพื่อแสดงผลสำเร็จและรูปแบบของการศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา ที่ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการด้านต่าง ๆ เผยแพร่ไปสู่เกษตรกร และราษฎรได้เข้ามาศึกษา ได้เห็น แล้วนำไปปฏิบัติต่ออย่างได้ผล

(2) เพื่อพัฒนาอาชีพราษฎรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 18 หมู่บ้าน และหมู่บ้านศูนย์สาขา รวมทั้งราษฎรภูมิภาคอื่นทั่วไปที่มีความสนใจมาเรียนรู้ที่ศูนย์ฯ และโครงการบริการพัฒนาในระดับพื้นที่ ในการให้ความรู้ เพิ่มขีดความสามารถ พัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อการผลิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับความพร้อมของชุมชน และศักยภาพของพื้นที่

(3) เพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน ในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ตามรูปแบบความสำเร็จของศูนย์ฯ

(4) เพื่อให้ราษฎรมีอาชีพ มีรายได้สู่การพึ่งตนเอง ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน และราษฎรมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น

2.3.2 การดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สามารถแบ่งการนำผลความสำเร็จของงานศึกษา ทดลองและวิจัย ไปขยายผลสู่เกษตรกรได้ใน 3 แนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) การจัดทำแปลงสาธิตภายในศูนย์ศึกษาฯ โดยการจัดทำแปลงสาธิตไว้ตามกิจกรรมที่ได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย แล้วประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน และนำผลที่ได้ไปขยายผล หรือปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองต่อไป

(2) การฝึกอบรมให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ศูนย์ศึกษาฯ ได้มีการรวบรวมผลการศึกษา ทดลองและวิจัยที่มีความโดดเด่นไปจัดทำเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม โดยมีความสอดคล้องกับงานศึกษา ทดลอง วิจัย ใน 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (2.1) ด้านการพัฒนาเกษตรกร
- (2.2) ด้านการพัฒนาประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (2.3) ด้านการพัฒนาป่าไม้
- (2.4) ด้านการพัฒนาปศุสัตว์และโคนม
- (2.5) ด้านการพัฒนาปรับปรุงแลบำรุงดิน

(3) การส่งเจ้าหน้าที่ของศูนย์ศึกษาฯ ไปให้ความรู้ในพื้นที่ของเกษตรกรโดยตรง เพื่อให้ความรู้และแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น ซึ่งการเข้าไปติดตามในพื้นที่นั้น หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำ หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะด้านได้ เจ้าหน้าที่ในส่วนนี้ จะทำหน้าที่ในการรวบรวมปัญหาของเกษตรกร และดำเนินการส่งต่อข้อมูลให้กับนักวิชาการเฉพาะด้านซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานปกติที่เป็นคณะทำงานศูนย์ศึกษาฯ ในด้านต่าง ๆ ออกไปเยี่ยมเยียนและแก้ไขปัญหาต่อไป

2.3.3 ที่มาและช่องทางการเข้ารับบริการของกลุ่มเป้าหมายโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ประกอบด้วย

(1) โครงการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

(1.1) เกษตรกรหรือประชาชนที่สนใจ เข้ามาสมัครด้วยตนเอง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(1.2) สมัครโดยรูปแบบ Google Form ในเว็บไซต์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(1.3) สมัครโดยการส่งหนังสือขอเข้ารับการสนับสนุนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เกษตรกร ประชาชนผู้สนใจ ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ

(1.4) ผู้สนใจสมัครด้วยตนเองกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาฯ จากการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

(1.5) เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป มาศึกษาดูงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยฮ่องไคร้ฯ แล้วเกิดความสนใจขอสมัครเข้าร่วมโครงการ

(1.6) ผู้รับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งจัดโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยฮ่องไคร้ฯ แล้วเกิดความสนใจขอสมัครเข้าร่วมโครงการในรายการ

(2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายได้แก่

(2.1) โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ

(2.1.1) คัดเลือกจากโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่ขาดโอกาส มีความสนใจขอรับการสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตเพื่อนำไปเป็นต้นทุนในการดำเนินกิจกรรม เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โดยได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากหลากหลายช่องทาง เช่น การศึกษาดูงานภายใน ศูนย์ศึกษาฯ การเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรหรือส่วนราชการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในศูนย์ศึกษา สื่อประชาสัมพันธ์จากศูนย์เรียนรู้เครือข่าย โรงเรียนในกลุ่มเป้าหมายโครงการ และจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น โดยมีวิธีการสมัคร ดังนี้

(2.1.2) จัดทำหนังสือราชการ ขอความอนุเคราะห์ที่สนับสนุนองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตตลอดจนเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเชิงรุกในพื้นที่ (จากการได้รับข่าวสารจากช่องทาง ที่กล่าวเบื้องต้น)

(2.1.3) จากการสมัครในพื้นที่ โดยทีมงานขยายผลและคณะทำงานศูนย์ฯ ลงพื้นที่ปฏิบัติงานเชิงรุกในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนที่สนใจที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงมาสมัครด้วยตนเอง ในพื้นที่

(2.1.4) โดยวิธีการสมัครทางโทรศัพท์กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายขยายผลของศูนย์ฯ

(2.2) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

(2.2.1) ได้รับนโยบายจากสำนักงาน กปร. ในการขยายผลสำเร็จตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สู่โครงการพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(2.2.2) โรงเรียนและศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นในแต่ละปีที่สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(2.3) โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษา

ได้จัดทำโครงการเข้ามายังศูนย์ศึกษาฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ต้นกล้า ไม้ผล และพืชสมุนไพร ในโครงการปลูกต้นไม้สร้างสวน กินผล กินยา ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ได้ไปเยี่ยมโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษา และได้ประชุมร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียน ถึงแนวทางการดำเนินงาน

ร่วมกัน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2554 เป็นต้นมา และดำเนินการสนับสนุนองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิตในแต่ละกิจกรรมการเกษตร รวมถึงการลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน และให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

(2.4) ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ อ.สารภี จ.เชียงใหม่

ผู้อำนวยการศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ ได้ประสานขอความอนุเคราะห์ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ โดยขอรับการสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตในกิจกรรมการเกษตรที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ให้ความช่วยเหลือและจัดทำแผนสนับสนุนองค์ความรู้ คำแนะนำรวมถึงปัจจัยการผลิตมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน

(3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(3.1) ภาครัฐ

พัฒนายกระดับหน่วยงานภาครัฐ เช่น สถานีตำรวจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเรือนจำ เป็นต้น ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ที่มีศักยภาพ มีความโดดเด่น และมีคุณสมบัติเป็นตัวอย่งที่ดีในการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่จนประสบความสำเร็จ มีความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์และแนวคิด สามารถยกระดับพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ (ภาครัฐ) ได้ในอนาคต ซึ่งกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเป็นทั้งผู้ผ่านการรับรองความรู้จากศูนย์ศึกษาไปดำเนินการในพื้นที่หรือเป็นส่วนราชการที่มีความสนใจมีความพร้อม ร้องขอให้ศูนย์ศึกษาฯ สนับสนุนองค์ความรู้ คำแนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จนมีคุณสมบัติเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ โดยกลุ่มเป้าหมายได้รับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ การแนะนำของศูนย์เรียนรู้เครือข่ายและจากการศึกษาดูงาน รวมถึงการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม

(3.2) ชุมชน

(3.2.1) พัฒนายกระดับเกษตรกรตัวอย่างพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ที่มีศักยภาพ มีความโดดเด่นและมีคุณสมบัติ เป็นตัวอย่งที่ดีในการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่จนประสบความสำเร็จ มีความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์ และแนวคิดสามารถยกระดับพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ (ชุมชน) ได้ในอนาคต

(3.2.2) พัฒนาเกษตรกรตัวอย่าง หรือกลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรรายเดิม ซึ่งยังไม่สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ ได้ พัฒนาให้มีคุณสมบัติ และมีศักยภาพเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ ลำดับต่อไป

(3.3) สถานศึกษา

(3.3.1) พัฒนาต่อยอดโรงเรียนใหม่โดยคัดเลือกจากโรงเรียนในโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ที่มีความโดดเด่น มีศักยภาพในการดำเนินงาน มีความพร้อม

ของพื้นที่ บุคลากร และประสบการณ์ สามารถพัฒนาเป็นตัวอย่าง ตลอดจนสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ในอนาคต

(3.3.2) พัฒนาโรงเรียนรายเดิมซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการในงบประมาณที่ผ่านมาพัฒนายกระดับให้มีศักยภาพและมีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่าย (สถานศึกษา)

(4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย

(4.1) เกษตรกรตัวอย่าง (พื้นที่รอบศูนย์ ป่าขุน บ้านสหกรณ์)

(4.1.1) คัดเลือกจากผู้ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาฯ ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ พื้นที่โครงการพัฒนาป่าขุนแม่กวังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ สันกำแพง อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจได้เข้าไปเรียนรู้ยกระดับบุคคลดังกล่าวขึ้นเป็นเกษตรกรตัวอย่าง

(4.1.2) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรตัวอย่างรายเดิม ให้ความต่อเนื่องของกิจกรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจ ซึ่งการเลือกเป้าหมายเดิมดังกล่าว จะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเกษตรกรตัวอย่างเหล่านั้น ได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม และสามารถพัฒนาเพิ่มความหลากหลายต่อยอดกิจกรรม รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของตัวเกษตรกรให้พัฒนาขึ้นไปจนถึงระดับศูนย์เรียนรู้

(4.2) เกษตรกรตัวอย่าง (พื้นที่ภาคเหนือ)

(4.2.1) คัดเลือกจากผู้ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาฯ ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือในโครงการฝึกอบรมในแผนประจำปี หรือจากโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ศึกษาฯ ดำเนินการร่วมกับ สำนักงาน กปร. กระทรวง หรือส่วนราชการต่าง ๆ เช่น โครงการ 60 พรรษา 60 หมู่บ้าน 6 ศูนย์ศึกษาฯ สร้างคน สร้างป่า พัฒนาคุณภาพชีวิต และโครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (พื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ โดยสำนักงาน กปร. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย) เป็นต้น โดยยกระดับเกษตรกรจากโครงการต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจได้เข้าไปเรียนรู้ ยกระดับบุคคลดังกล่าวขึ้นเป็นเกษตรกรตัวอย่าง

(4.2.2) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรตัวอย่างรายเดิม ให้ความต่อเนื่องของกิจกรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจ ซึ่งการเลือกเป้าหมายเดิมดังกล่าวจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับเกษตรกรตัวอย่างเหล่านั้นได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม และสามารถพัฒนาเพิ่มความหลากหลาย ต่อยอดกิจกรรม รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของตัวเกษตรกรให้พัฒนาขึ้นไปจนถึงระดับศูนย์เรียนรู้

(4.3) ศูนย์เรียนรู้ฯ (พื้นที่รอบศูนย์ ป่าขุน บ้านสหกรณ์)

(4.3.1) คัดเลือกจากเกษตรกรตัวอย่าง หรือชุมชนตัวอย่างในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ พื้นที่โครงการพัฒนาป่าขุนแม่กวังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ สันกำแพงอำเภอแม่ออนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินกิจกรรม สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจได้เข้าไปเรียนรู้ ยกกระดับบุคคลดังกล่าวขึ้นเป็น ศูนย์เรียนรู้ฯ

(4.3.2) พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ฯ รายเดิม ให้มีความต่อเนื่องของ กิจกรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจ ซึ่งการเลือกเป้าหมายเดิมดังกล่าวจะเป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจ ให้กับเกษตรกรตัวอย่างเหล่านั้น ได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรมและสามารถพัฒนาเพิ่ม ความหลากหลาย ต่อยอดกิจกรรม รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของตัวเกษตรกรให้พัฒนาขึ้นไปจนเป็น ศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีศักยภาพ

(4.3.3) พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ฯ รายเดิม ให้สามารถเป็นตัวแทน ศูนย์ศึกษา ในการเป็นจุดเรียนรู้ และจุดฝึกอบรม โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งช่วยป้องกันการรวมกลุ่ม และเกิดการกระจายตัวไปเรียนรู้ยังศูนย์เรียนรู้ฯ ต่าง ๆ

(4.4) ศูนย์เรียนรู้ฯ (พื้นที่ภาคเหนือ) ภาครัฐ

(4.4.1) คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายภาครัฐ จากโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้ เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่ภาครัฐ ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อพัฒนาต่อยอด ยกย่อง ให้มีคุณสมบัติและความพร้อมในการเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ (ภาครัฐ)

(4.4.2) พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ฯ ภาครัฐรายเดิม ให้มีความต่อเนื่อง ของกิจกรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจ ซึ่งการเลือกเป้าหมายเดิมดังกล่าวจะเป็นการสร้าง ขวัญและกำลังใจให้กับสถานศึกษาเหล่านั้น ได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม และสามารถพัฒนา เพิ่มความหลากหลาย ต่อยอดกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรให้พัฒนา ขึ้นไปจนเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีศักยภาพ

(4.5) ศูนย์เรียนรู้ฯ ชุมชน

(4.5.1) คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรหรือชุมชนจากโครงการเสริมสร้าง ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่ภาครัฐ ชุมชนและสถานศึกษา เพื่อพัฒนาต่อยอด ยกย่องให้มีคุณสมบัติ และความพร้อมในการเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ (ชุมชน)

(4.5.2) พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ฯ เกษตรกรหรือชุมชนรายเดิม ให้มีความต่อเนื่องของกิจกรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้สนใจ ซึ่งการเลือกเป้าหมายเดิมดังกล่าว จะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้เกษตรกรและชุมชนเหล่านั้น ได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม และสามารถพัฒนาเพิ่มความหลากหลาย ต่อยอดกิจกรรม รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรหรือ กลุ่มเกษตรกรให้พัฒนาขึ้นไปจนเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีศักยภาพ

(4.6) ศูนย์เรียนรู้ฯ สถานศึกษา

(4.6.1) คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนจากโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่ภาครัฐ ชุมชนและสถานศึกษา เพื่อพัฒนาต่อยอด ยกระดับให้มีคุณสมบัติ และความพร้อมในการเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ (สถานศึกษา)

(4.6.2) พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ฯ สถานศึกษารายเดิม ให้มีความต่อเนื่องของกิจกรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้ที่สนใจ ซึ่งการเลือกเป้าหมายเดิมดังกล่าว จะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับสถานศึกษาเหล่า ได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม และสามารถพัฒนาเพิ่มความหลากหลาย ต่อยอดกิจกรรม รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษาเหล่านั้นให้พัฒนาขึ้นไปจนเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีศักยภาพ

5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

คัดเลือกจากเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากแหล่งน้ำในระบบชลประทาน ซึ่งจัดสร้างโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ที่มีความสนใจในกิจกรรมเกษตรกรรม เพื่อนำไปพัฒนาสร้างเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม รวมถึงมีศักยภาพในการดำเนินการซึ่งระบบชลประทานที่ศูนย์ศึกษาฯ ไปดำเนินการในพื้นที่ เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ ลำเหมือง เป็นต้น

2.4 ผลการดำเนินงานด้านงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ปีงบประมาณ 2560 - 2565

2.4.1 ปีงบประมาณ 2560

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้จัดโครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป สถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้น้ำ มูลนิธิผู้ด้อยโอกาสกว่า 3,000 ราย และนำองค์ความรู้ของศูนย์ศึกษาฯ ขยายผลในรูปแบบของโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ให้กับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (พื้นที่ต่าง ๆ พื้นที่ทุรกันดารและชายแดน) 30 แห่ง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 30 แห่ง โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษา จังหวัดลำพูน ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ โครงการส่งเสริมประมงน้ำไหล จำนวน 25 ราย โครงการส่งเสริมแปลงสาธิต 85 ไร่ ตำบลบ้านสหกรณ์ อำเภอม่อนออน จังหวัดเชียงใหม่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและเกษตรกรตัวอย่าง โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภาครัฐ ชุมชน และสถานศึกษาและโครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้จัดทำโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขยายผลและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการขยายผลในรูปแบบของการดำเนินโครงการหมู่บ้านศูนย์ศึกษาสร้างคน สร้างป่า สร้างชีวิต กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวโครงการรักษาน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพื้นถิ่นเพื่อยังชีพ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าว GAP และข้าวอินทรีย์ในพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ การพัฒนาศักยภาพและเพิ่ม

ขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ให้กับประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และผู้ที่สนใจทั่วไป นอกจากนี้ ยังได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการขยายผลไปยังกลุ่มเยาวชนและท้องถิ่น โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพืชพรรณ ให้เยาวชนที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และกลุ่มชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ การสนับสนุนให้โรงเรียน ในองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ในพื้นที่รอบ ๆ ศูนย์ฯ สมัครเข้าเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน ฝึกอบรมในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร 3 ฐาน ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล การขยายผลฟาร์มสาธิตแบบ Smart Farmer สู่พื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ การขยายผลสำเร็จของศูนย์ฯ สู่โครงการสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ

กิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน
สู่สถานศึกษา

2.4.2 ปีงบประมาณ 2561

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้จัดโครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป สถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้น้ำ มูลนิธิผู้ด้อยโอกาสกว่า 1,500 ราย และนำองค์ความรู้ของศูนย์ศึกษาฯ ขยายผลในรูปแบบของโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ให้กับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (พื้นที่ต่าง ๆ พื้นที่ทุรกันดารและชายแดน) 30 แห่ง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 30 แห่ง โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา จังหวัดลำพูน ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน 37 แห่ง และเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 39 แห่ง โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภาครัฐ จำนวน 3 แห่ง ชุมชน 9 แห่ง สถานศึกษา จำนวน 13 แห่ง และโรงเรียนอำเภอต้นแบบ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 26 แห่ง โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ ตามแนวโครงการรักษาน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน โครงการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขยายผลแปลงสาธิตแบบ Smart Farmer สู่ภูมิภาค และการขยายผลสำเร็จของศูนย์ฯ สู่โครงการของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 สู่ 17 จังหวัดภาคเหนือ

โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน
สู่สถานศึกษา

โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.4.2 ปีงบประมาณ 2562

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ดำเนินงานขยายผลสำเร็จสู่ชุมชนจังหวัดภาคเหนือ ประกอบด้วย โครงการฝึกอบรมค่ายเยาวชนและอาสาสมัครป้องกันไฟป่าและหมอกควัน จำนวน 150 ราย โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและสร้างเครือข่ายการแก้ปัญหาหมอกควันและไฟป่า พร้อมฝึกปฏิบัติทำแนวป้องกันไฟป่า จำนวน 12 หมู่บ้าน โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป จำนวน 1,000 ราย สถานศึกษาและมูลนิธิผู้ด้อยโอกาส โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 44 แห่ง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 30 แห่ง โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ และเกษตรกรตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรตัวอย่างพื้นที่รอบศูนย์ จำนวน 26 ราย เกษตรกรตัวอย่างพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 19 ราย ศูนย์เรียนรู้ฯ พื้นที่รอบศูนย์ จำนวน 20 แห่ง ภาครัฐ จำนวน 6 แห่ง ชุมชน จำนวน 13 แห่ง สถานศึกษา จำนวน 19 แห่ง โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภาครัฐ ชุมชน และสถานศึกษา โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการขยายผล โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขยายผล โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวโครงการรักษาน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขยายผลฟาร์มสาธิตแบบ Smart Farmer สู่พื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ

เรียนรู้กระบวนการผลิตและแปรรูปเห็ด

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้าง
เครือข่ายการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า
มีสมาชิก 240 คน ในพื้นที่ 12 หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ

2.4.3 ปีงบประมาณ 2563

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ดำเนินงานขยายผลสำเร็จสู่ชุมชนจังหวัดภาคเหนือ ประกอบด้วย โครงการฝึกอบรมค่ายเยาวชนและอาสาสมัครป้องกันไฟป่าและหมอกควัน จำนวน 150 ราย โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาเครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่า จำนวน 120 ราย โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป จำนวน 700 ราย สถานศึกษา จำนวน 1,455 ราย และมูลนิธิผู้ด้อยโอกาส จำนวน 200 ราย โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 65 แห่ง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 31 แห่ง โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษา จังหวัดลำพูน และศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดเชียงใหม่

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ประกอบด้วย เกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 54 ราย ศูนย์เรียนรู้ จำนวน 66 แห่ง โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพโรงเรียนต้นแบบศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่ภาครัฐ ชุมชน และสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาครัฐ จำนวน 4 แห่ง ชุมชน จำนวน 10 แห่ง สถานศึกษา จำนวน 32 แห่ง โครงการจัดตั้งเครือข่ายการขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวโครงการรักษน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดินแก่ประชาชน จำนวน 60 คน การขยายผลสำเร็จของศูนย์ฯ สู่โครงการสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขยายผล

งานติดตามประเมิน
ผลการดำเนินงานขยายผล

โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ตามแนว
พระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่
สถานศึกษา

โครงการสนับสนุน
โครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ตามแนว
พระราชดำริตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่
สถานศึกษา

งานติดตามประเมินผลการดำเนินงานขยายผล

2.4.4 ปีงบประมาณ 2564

ปีงบประมาณ 2564 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีหลักสูตรฝึกอบรมทั้งหมด 32 หลักสูตร มีจำนวนผู้รับการฝึกอบรม จำนวน 19 หลักสูตร หลักสูตรที่ได้รับความนิยมสูงสุด ประกอบด้วย การเลี้ยงกบนาโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ การเลี้ยงปลาอุกบักก้อย ในบ่อซีเมนต์กลม เห็ดเศรษฐกิจทำงานง่ายรายได้ดี ผักปลอดสารพิษเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน ดำเนินการฝึกอบรมทั้งรูปแบบ Mobile Unit อบรมออนไลน์ และรูปแบบกลุ่มย่อย

ดำเนินการฝึกอบรมรูปแบบ Mobile Unit
(วิทยากรลงพื้นที่)

ดำเนินการฝึกอบรมออนไลน์
ผ่านระบบ Zoom Meeting

นอกจากนี้ ดำเนินโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา แก่โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 68 แห่ง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 31 แห่ง โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แก่ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายในพื้นที่ 17 จังหวัด ภาคเหนือ จำนวน 122 แห่ง ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 89 แห่ง แบ่งประเภทศูนย์เรียนรู้ 9 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกผักปลอดสารพิษ การแปรรูปและถนอมอาหาร การปลูกผักเชิงคาเพื่อการค้า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ

ติดตามผลการดำเนินงาน
โครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่ศูนย์เรียนรู้ฯ

2.4.5 ปีงบประมาณ 2565

การดำเนินงานขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่ชุมชนจังหวัดภาคเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพตามวิถีใหม่ โดยการฝึกอบรม จำนวน 6 หลักสูตร มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 200 ราย ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินงานโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา จำนวน 92 แห่ง ในโรงเรียนพื้นที่ภาคเหนือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษาฯ ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ และศูนย์เรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงใหม่ โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สู่ภาครัฐ จำนวน 5 แห่ง ชุมชน จำนวน 11 แห่ง และสถานศึกษา จำนวน 36 แห่ง โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน จำนวน 2 กลุ่ม 14 ราย ในพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด และตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่อน โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จำนวน 128 แห่ง แก่เกษตรกรตัวอย่าง 51 ราย และศูนย์เรียนรู้เครือข่าย 77 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดอุดรธานี จังหวัดพิจิตร จังหวัดตาก จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน

ฝึกอบรม
หลักสูตรเห็ดเศรษฐกิจทำง่ายรายได้ดี

ฝึกอบรม
โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไปสู่ชุมชน

โครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 3

วิธีการประเมินผล

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการประเมินผล ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้กำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อโครงการ	ประชากรเป้าหมาย	จำนวน (คน)
1	โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่	เกษตรกรหรือประชาชนที่เข้าอบรม	84
2	โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/สถานศึกษาละ 1 ชุด	20
3	โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/ศูนย์เรียนรู้ละ 1 ชุด	15
4	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/เครือข่ายละ 1 ชุด	32
5	โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/กลุ่มละ 1 ชุด	2

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(3.2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

(1) การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการประเมินผลโครงการฯ

(2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามส่งให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อนำไปสอบถามประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

(3.2.2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ชุดตามโครงการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) แบบสอบถามสำหรับผู้ได้รับประโยชน์โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(2) แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(3) แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(4) แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

(5) แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

3.3 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ขั้นตอนในการประมวลผลข้อมูล เริ่มจากการนำข้อมูลแบบสอบถามมาทำการบรรณาธิกรณข้อมูล (Edit) จัดทำคู่มือลงรหัส (Coding) และลงรหัสข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ จากนั้นเป็นขั้นตอนของการประมวลผล ก่อนที่จะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

(1) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้วัดการแจกแจงความถี่ของข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

(2) ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) เพื่อนำข้อมูลที่แสดงจำนวน มาพิจารณาค่าเฉลี่ย

(3) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) เพื่อนำมาวัดค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดในช่วงของข้อมูลที่แสดงจำนวน

หลังจากประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้นำค่าสถิติจากการแปรผลข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และนำข้อมูลมาแปลความหมายให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงตรรกะ โดยการอธิบายและพรรณนาประกอบกับฐานข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลเอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการวิเคราะห์ระดับความเห็นได้ใช้เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็นตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	แปลความว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	แปลความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	แปลความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	แปลความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	แปลความว่า	น้อยที่สุด

ความกว้างของอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณโดยใช้สมการทางคณิตศาสตร์ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

บทที่ 4

ผลการประเมิน

การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อรวบรวมข้อมูลและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้ง เพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน และจัดทำข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระยะต่อไป โดยได้ดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลงานขยายผล จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

- (1) โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่
- (2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา
- (3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- (4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- (5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

4.1 โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 หลักสูตรที่เข้าฝึกอบรม

ตารางที่ 1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่แยกตามหลักสูตร

จำนวนตัวอย่าง = 84

ชื่อหลักสูตร	จำนวนการตอบ (ครั้ง)	ร้อยละ
ฝึกปลอดภัยเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน	13	13.40
การเพาะเห็ดเศรษฐกิจทำรายได้ดี	13	13.40
การเลี้ยงปลาตูกในบ่อซีเมนต์กลม	10	10.31
การเพาะเลี้ยงกบโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ	18	18.56
การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ	15	15.46
การเลี้ยงไก่ไข่	8	8.25
การผลิตข้าวพันธุ์ดี	16	16.49
การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	4	4.12

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่แยกตามหลักสูตร พบว่า มีผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตรการเพาะเลี้ยงกบโดยวิธีเกษตรกรธรรมชาติ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.56 รองลงมาเข้าร่วมหลักสูตรการผลิตข้าวพันธุ์ดี คิดเป็นร้อยละ 16.49 และถัดมาหลักสูตรการเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ คิดเป็นร้อยละ 15.46

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 2 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

เพศ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
หญิง	44	52.38
ชาย	40	47.62
รวม	84	100

จากตารางที่ 2 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.38 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 47.62

ตารางที่ 3 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

ช่วงอายุ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
26-35	3	3.57
36-45	7	8.33
46-55	18	21.43
56-65	43	51.19
66-75	5	5.95
76 ปีขึ้นไป	4	4.76
ไม่ตอบ	4	4.76
รวม	84	100

จากตารางที่ 3 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 56-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.19 รองลงมาอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.43 และอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4 แสดงจังหวัดที่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เชียงใหม่	82	97.62
เชียงราย	1	1.19
ลำพูน	1	1.19
รวม	84	100

จากตารางที่ 4 แสดงจังหวัดที่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 97.62 รองลงมาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำพูนจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.19

ตารางที่ 5 แสดงอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 82

อำเภอในจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เชียงดาว	16	19.51
ดอยสะเก็ด	17	20.73
ฝาง	3	3.66
แม่แตง	1	1.22
แม่ฮ่าย	16	19.51
สันกำแพง	16	19.51
สันทราย	13	15.85
รวม	82	100

จากตารางที่ 5 แสดงอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอดอยสะเก็ด คิดเป็นร้อยละ 20.73 รองลงมาคือ อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่ฮ่าย และอำเภอสันกำแพง คิดเป็นร้อยละ 19.51 และรองลงมาคือ อำเภอสันทราย อำเภอฝาง และอำเภอแม่แตง คิดเป็นร้อยละ 15.85 ร้อยละ 3.66 และ 1.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
2-3 คน	45	53.57
4-5 คน	28	33.33
มากกว่า 5 คน	4	4.76
ไม่ตอบ	7	8.33
รวม	84	100

จากตารางที่ 6 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 รองลงมา มีจำนวนสมาชิก 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตารางที่ 7 แสดงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 11 ปี	8	9.52
ตั้งแต่ 11-20 ปี	5	5.95
ตั้งแต่ 21-30 ปี	12	14.29
ตั้งแต่ 31-40 ปี	8	9.52
ตั้งแต่ 41-50 ปี	12	14.29
ตั้งแต่ 51-60 ปี	19	22.62
ตั้งแต่ 61-70 ปี	7	8.33
มากกว่า 70 ปี	5	5.95
ไม่ตอบ	8	9.52
รวม	84	100

จากตารางที่ 7 แสดงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลา 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.62 รองลงมาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลา 21-30 ปี และอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลา 41-50 ปี จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และอาศัยอยู่ในพื้นที่น้อยกว่า 11 ปี และอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลา 31-40 ปี เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.52

ตารางที่ 8 แสดงสถานภาพในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

สถานภาพในครัวเรือน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
หัวหน้าครอบครัว	49	58.33
สมาชิกในครอบครัว	31	36.90
ผู้อยู่อาศัย	4	4.76
รวม	84	100

จากตารางที่ 8 แสดงสถานภาพในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมา เป็นสมาชิกในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 36.90 และเป็นผู้อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตารางที่ 9 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

ระดับการศึกษา	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	37	44.05
ระดับมัธยมศึกษา	35	41.67
ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	12	14.29
รวม	84	100

จากตารางที่ 9 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44.05 รองลงมาสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.67 และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 10 แสดงการประกอบอาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

อาชีพหลัก	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
การเกษตร	55	65.48
รับจ้าง	17	20.24
ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเทศบาล	5	5.95
แม่บ้าน	2	2.38
เลี้ยงสัตว์	1	1.19
เย็บผ้า	1	1.19
ค้าขาย	1	1.19
ไม่ตอบ	2	2.38
รวม	84	100

จากตารางที่ 10 แสดงการประกอบอาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 65.48 รองลงมาประกอบอาชีพด้านการรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.24 และประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 5.95

ตารางที่ 11 แสดงการประกอบอาชีพรองของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

อาชีพรอง	จำนวนการตอบ (ครั้ง)	ร้อยละ
การเกษตร	22	26.19
เลี้ยงสัตว์	18	21.43
เจ้าของธุรกิจ	6	7.14
รับจ้าง	16	19.05
ประมง	2	2.38
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	2	2.38
ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเทศบาล	1	1.19
ตัวแทนประกัน	1	1.19

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 11 แสดงการประกอบอาชีพรองของกลุ่มตัวอย่างจากประเด็นคำถามซึ่งตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรองด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.19 รองลงมาประกอบอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 21.43 และประกอบอาชีพรองด้านการรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 19.05

ตารางที่ 12 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

การถือครองที่ดิน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ที่ดินเฉลี่ย (ไร่)
ที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	69	82.14	5.24
เช่าที่ดินทำกิน	8	9.52	8
ไม่ตอบ	7	8.33	-
รวม	84	100	5.52

จากตารางที่ 12 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นที่ดินทำกินของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 82.14 มีที่ดินเฉลี่ย 5.24 ไร่ และเช่าที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 9.52 โดยเช่าที่ดินเฉลี่ย 8 ไร่

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนการถือครองที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 69

การถือครองที่ดินของตนเอง	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ไร่	8	11.59
จำนวน 1-5 ไร่	41	59.42
จำนวน 6-10 ไร่	8	11.59
จำนวน 11-15 ไร่	7	10.14
จำนวน 16-20 ไร่	2	2.90
จำนวน 21-25 ไร่	2	2.90
มากกว่า 25 ไร่	1	1.45
รวม	69	100

จากตารางที่ 13 แสดงจำนวนการถือครองที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำกินของตนเองจำนวน 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาได้แก่พื้นที่ทำกินเป็นของตนเองจำนวนน้อยกว่า 1 ไร่ และมีพื้นที่ทำกินของตนเองจำนวน 6-10 ไร่ มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.59 และมีพื้นที่ทำกินของตนเองจำนวน 11-15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.14

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนการเช่าที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 8

เช่าที่ดินทำกิน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
จำนวน 1-5 ไร่	1	12.50
จำนวน 6-10 ไร่	6	75
จำนวน 11-15 ไร่	1	12.50
รวม	8	100

จากตารางที่ 14 แสดงจำนวนการเช่าที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการเช่าที่ดินจำนวน 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาได้แก่เช่าที่ดินจำนวน 1-5 ไร่ และเช่าที่ดินจำนวน 11-15 ไร่ มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 15 แสดงการมีที่ดินทำกินของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

ที่ดินทำกิน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
มี	79	94.05
ไม่มี	4	4.76
ไม่ตอบ	1	1.19
รวม	84	100

จากตารางที่ 15 แสดงการมีที่ดินทำกินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกิน คิดเป็นร้อยละ 94.05 และไม่มีที่ดินทำกิน คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตารางที่ 16 แสดงการเป็นสมาชิกกลุ่มภายในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

สมาชิกกลุ่มภายในชุมชน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เป็น	73	86.90
ไม่เป็น	10	11.90
ไม่ตอบ	1	1.20
รวม	84	100

จากตารางที่ 16 แสดงการเป็นสมาชิกกลุ่มภายในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 86.90 และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 11.90

ตารางที่ 17 แสดงกลุ่มภายในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

ชื่อกลุ่ม	จำนวนการตอบ (ครั้ง)	ร้อยละ
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	56	66.67
กลุ่มฌาปนกิจ	42	50.00
กลุ่มออมทรัพย์	40	47.62
กลุ่มผู้ใช้น้ำ	29	34.52
กลุ่มสตรี	18	21.43
กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวแม่เฒ่า	3	3.57
กลุ่ม ธกส.	2	2.38
กลุ่ม อสม.	2	2.38
กลุ่มสหกรณ์ดอยสะเก็ด	1	1.19
กลุ่มอาชีพ ตัดเย็บผ้า	1	1.19
กลุ่มอาชีพ ผ้ามัดย้อม	1	1.19

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 17 แสดงกลุ่มภายในชุมชนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 84 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มฌาปนกิจ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 47.62

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในปี 2564

จำนวนตัวอย่าง = 84

จำนวนรายได้ (บาท)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000	47	57.32
10,001-20,000	26	31.71
20,001-30,000	5	6.10
30,001-40,000	1	1.22
มากกว่า 40,000	3	3.66
รวม	82	100
รายได้	จำนวนรายได้ (บาท)	
ต่ำที่สุด	10,000	
สูงที่สุด	1,100,000	
เฉลี่ย	130,732	

จากตารางที่ 18 แสดงจำนวนรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในปี 2564 พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 57.32 รองลงมามีรายได้ 10,001-20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 31.71 และมีรายได้ 20,001-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6.10

ในส่วนของรายได้ต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนรายได้ 10,000 บาทต่อปี และรายได้สูงที่สุด 1,100,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 130,732 บาทต่อปี

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนรายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างในปี 2564

จำนวนตัวอย่าง = 84

จำนวนรายจ่าย (บาท)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000	1	1.27
10,001-20,000	6	7.59
20,001-30,000	9	11.39
30,001-40,000	13	16.46
มากกว่า 40,000	50	63.29
รวม	79	100
รายจ่าย	จำนวนรายจ่าย (บาท)	
ต่ำที่สุด	10,000	
สูงที่สุด	850,000	
เฉลี่ย	110,152	

จากตารางที่ 19 แสดงจำนวนรายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างในปี 2564 พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 63.29 รองลงมามีรายจ่าย 30,001-40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.46 และมีรายจ่าย 20,001-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 11.39

ในส่วนของรายจ่ายต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนรายจ่าย 10,000 บาทต่อปี และรายจ่ายสูงสุด 850,000 บาทต่อปี โดยมีรายจ่ายเฉลี่ยจำนวน 110,152 บาทต่อปี

ส่วนที่ 3 การเข้าร่วมกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับ

ตารางที่ 20 แสดงวิธีการติดต่อโครงการของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง = 84

วิธีการติดต่อโครงการ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เดินทางไปติดต่อด้วยตนเอง	30	23.62
ติดต่อผ่านทางเจ้าหน้าที่โครงการฯ	38	29.92
โทรศัพท์ติดต่อ	22	17.32
ติดต่อทางสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ไลน์	30	23.62
ติดต่อผ่านตัวแทนหมู่บ้าน เช่น เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	7	5.51

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 20 แสดงวิธีการติดต่อโครงการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่โครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 29.92 รองลงมาเดินทางไปติดต่อด้วยตนเอง และติดต่อทางสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ไลน์ เป็นต้น โดยมีคะแนนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 23.62 และโทรศัพท์ติดต่อ คิดเป็นร้อยละ 17.32 และติดต่อผ่านตัวแทนหมู่บ้าน เช่น เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 5.51

ตารางที่ 21 แสดงระดับความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

จำนวนตัวอย่าง = 84

การเข้าร่วมกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ (%)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. ความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ	-	-	16.87	51.81	31.33	4.14	0.68	มาก
2. ความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือในการดำรงชีวิต	-	-	12.05	60.24	27.71	4.16	0.61	มาก
3. การเปลี่ยนแปลง หลังจากการฝึกอบรม ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้	1.19	3.57	25	60.71	9.52	3.74	0.73	มาก

การเข้าร่วมกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ (%)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
4. การเปลี่ยนแปลง หลังจากการฝึกอบรม ความรู้ที่ได้รับสามารถทำให้รายจ่ายลดลง	-	-	17.86	73.81	8.33	3.90	0.51	มาก
5. ความพึงพอใจจากการจากการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม	-	1.19	4.76	54.76	39.29	4.31	0.68	มาก

ตารางที่ 21 แสดงระดับความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน 84 คน มีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

ความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้รับความรู้และสอดคล้องกับความต้องการจากการเข้าร่วมโครงการมาก คิดเป็นร้อยละ 51.81 รองลงมาได้รับความรู้และสอดคล้องกับความต้องการจากการเข้าร่วมโครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.33 และได้รับความรู้และสอดคล้องกับความต้องการจากการเข้าร่วมโครงการปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.87

ความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 60.24 รองลงมาได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.71 และได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.05

หลังจากการผ่านการฝึกอบรมแล้ว ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพ ทำให้รายได้มีการเปลี่ยนแปลง จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ นำความรู้จากการอบรมไปสร้างรายได้ในการประกอบอาชีพทำให้เปลี่ยนแปลงในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 60.71 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม นำความรู้จากการอบรมไปสร้างรายได้ในการประกอบอาชีพทำให้เปลี่ยนแปลงในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และผู้ตอบแบบสอบถาม นำความรู้จากการอบรมไปสร้างรายได้ในการประกอบอาชีพทำให้เปลี่ยนแปลงในระดับมากที่สุด น้อย และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.52, 3.57 และ 1.19 ตามลำดับ

หลังจากการผ่านการฝึกอบรมแล้ว ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อให้รายจ่ายมีการเปลี่ยนแปลง จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายจ่ายลดลงมีการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 73.81 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายจ่ายลดลงมีการเปลี่ยนแปลงในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 17.86 และผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายจ่ายลดลงมีการเปลี่ยนแปลงในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

ระดับความพึงพอใจจากการจากการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54.76 รองลงมามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.29 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางและน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.76 และ 1.19 ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัจจัยการผลิต เมื่อได้รับปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ผู้รับการอบรมไม่สามารถนำไปเพาะพันธุ์ขยายผลต่อไปได้
2. การอบรมออนไลน์ เนื่องจากระบบพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาจึงทำให้สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร การอบรมออนไลน์อาจจะมีติดขัดบ้าง

ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

(1) ข้อเสนอแนะต่อศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในการจัดหลักสูตรอบรมเพิ่มเติม

- 1) อยากให้มีการเพิ่มหลักสูตรการเพาะและขยายพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์
- 2) อยากให้มีการเพิ่มหลักสูตรการเพาะเห็ดชนิดต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และมีการเพิ่มวิธีการเพาะเห็ด เช่น การเพาะเห็ดในตะกร้า
- 3) อยากให้มีการเพิ่มหลักสูตรการอบรมการเลี้ยงสัตว์เพิ่มมากขึ้น เช่น แมลง แมงกระซอน จิ้งหรีด เป็ด ไก่ประดู่หางดำ และปลานิล เป็นต้น
- 4) อยากให้มีการเพิ่มหลักสูตรการปลูกผักปลอดสารพิษ
- 5) อยากให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ส่งเสริมการปลูกผักเชิงคาเพิ่มมากขึ้น
- 6) อยากให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมากขึ้น

(2) ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการอบรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

- 1) อยากให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ออกมาอบรมนอกสถานที่

(3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- 1) อยากให้มีการส่งเสริมด้านการขยายผลต่อเนื่องทุกปี
- 2) อยากให้มีการมอบหมายเจ้าหน้าที่เข้ามาติดตาม และคอยให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา
- 3) หลังจากมีการอบรม ชาวบ้านได้รับประโยชน์มาก สามารถนำมาประกอบอาชีพ ทำให้เพิ่มรายได้สามารถลดรายจ่ายได้มากขึ้น

4.2 โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 1 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนตัวอย่าง = 20

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
26-35	3	15
36-45	10	50
46-55	4	20
56-65	3	15
รวม	20	100
อายุน้อยที่สุด	26 ปี	
อายุมากที่สุด	59 ปี	
อายุเฉลี่ย	43 ปี	

จากตารางที่ 1 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 และถัดมาอยู่ในช่วงอายุ 26-35 ปี และ ช่วงอายุ 56-65 ปี มีผู้ตอบเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15 โดยผู้ตอบแบบสอบถามอายุน้อยที่สุดมีอายุ 26 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุมากที่สุดมีอายุ 59 ปี มีอายุเฉลี่ย 43 ปี

ตารางที่ 2 แสดงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนตัวอย่าง = 20

เพศ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ผู้อำนวยการโรงเรียน	9	45
ครู	11	55
รวม	20	100

จากตารางที่ 2 แสดงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 55 และ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45

ตารางที่ 3 แสดงระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

จำนวนตัวอย่าง = 20

ระยะเวลา (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
6 เดือน - 1 ปี	1	5
1-2 ปี	9	45
2-3 ปี	5	25
3 ปีขึ้นไป	4	20
ไม่ตอบ	1	5
รวม	20	100
ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุด	1 ปี	
ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องมากที่สุด	5 ปี	
ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องเฉลี่ย	2 ปี 6 เดือน	

จากตารางที่ 3 แสดงระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมามีระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 2-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 3 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20 ของผู้ตอบแบบสอบถาม และมีระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 6 เดือน - 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจังหวัดที่ตั้งของโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

จำนวนตัวอย่าง = 20

จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
แม่ฮ่องสอน	12	60
เชียงใหม่	6	30
อุตรดิตถ์	2	10
รวม	20	100

จากตารางที่ 4 แสดงจังหวัดที่ตั้งของโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 30 และตั้งอยู่ในจังหวัดอุตรดิตถ์ คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนปี พ.ศ. ที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

จำนวนตัวอย่าง = 20

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
พ.ศ. 2561	2	10
พ.ศ. 2562	2	10
พ.ศ. 2563	8	40
พ.ศ. 2564	6	30
พ.ศ. 2565	2	10
รวม	20	100

จากตารางที่ 5 แสดงจำนวนปี พ.ศ. ที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการฯ ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาเข้าร่วมโครงการฯ ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 30 และในปี พ.ศ. 2561, 2562, 2565 มีคะแนนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์

จำนวนตัวอย่าง = 20

จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 30	2	10
31-60	7	35
61-90	5	25
90-120	1	5
มากกว่า 120	5	25
รวม	20	100
จำนวนนักเรียนน้อยที่สุด (คน)	26	
จำนวนนักเรียนมากที่สุด (คน)	221	
จำนวนนักเรียนเฉลี่ย (คน)	86	

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 31-60 คน คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมามีจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์ 61-90 คน และมากกว่า 120 คน มีคะแนนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25 และมีจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์น้อยกว่า 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และมีจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์ 90-120 คน คิดเป็นร้อยละ 5 โดยจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์น้อยที่สุด 26 คน และมีจำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด 221 คน จำนวนนักเรียนที่ได้รับประโยชน์เฉลี่ย 86 คน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์

จำนวนตัวอย่าง = 20

จำนวนครูและบุคลากร (คน)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5	1	5
6-10	13	65
11-15	4	20
มากกว่า 15	2	10
รวม	20	100
จำนวนครูและบุคลากรน้อยที่สุด (คน)	5	
จำนวนครูและบุคลากรมากที่สุด (คน)	22	
จำนวนครูและบุคลากรเฉลี่ย (คน)	10	

จากตารางที่ 7 แสดงจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์ 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมามีจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์ 11-15 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และมีจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์มากกว่า 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และมีจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์น้อยกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 โดยจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์น้อยที่สุด 5 คน และมีจำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด 22 คน จำนวนครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์เฉลี่ย 10 คน

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการ

ตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

จำนวนตัวอย่าง = 20

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. วัตถุประสงค์ของโครงการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับอาหารกลางวัน	-	-	-	20	80	4.80	0.41	มากที่สุด
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง	-	-	-	20	80	4.80	0.41	มากที่สุด

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
3. การจัดทำแผนงาน โครงการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินงาน	-	-	-	30	70	4.70	0.47	มากที่สุด
4. งบประมาณของโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	-	-	10	25	65	4.55	0.69	มากที่สุด
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน	-	-	-	40	60	4.60	0.50	มากที่สุด
6. ปัจจัยการผลิต เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ได้รับหรือที่ใช้ในโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	-	-	15	30	55	4.40	0.75	มากที่สุด
7. การดำเนินงานโครงการ มีปัญหาอุปสรรค	20	25	45	5	5	2.50	1.05	น้อย
8. ผลสำเร็จของโครงการ สามารถแก้ไขปัญหาอาหารกลางวันได้	-	-	5	35	60	4.55	0.60	มากที่สุด
9. ความจำเป็นของโครงการฯ	-	-	-	30	70	4.70	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการสนับสนุนอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน มีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับอาหารกลางวัน จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.80 คะแนน

การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.80 คะแนน

การจัดทำแผนงานโครงการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินงาน จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 30 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.70 คะแนน

โครงการมีงบประมาณเพียงพอเหมาะสม จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 10 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 คะแนน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.60 คะแนน

ปัจจัยการผลิต เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ได้รับหรือที่ใช้ในโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 30 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.40 คะแนน

การดำเนินงานโครงการ มีปัญหาอุปสรรค จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 25 ถัดมา มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20 และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดและมาก มีคะแนนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 5 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2.50 คะแนน

ผลสำเร็จของโครงการ สามารถแก้ไขปัญหาอาหารกลางวันได้ จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 35 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 5 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 คะแนน

ความจำเป็นของโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 30 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.70 คะแนน

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบประเด็น ความจำเป็นของโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริเพิ่มเติม ดังนี้

(1) โครงการฯ ได้ถูกนำไปต่อยอดในการฝึกทักษะอาชีพให้นักเรียน รวมถึงใช้ในการหารายได้เข้าสถานศึกษามากกว่าทางด้านอาหารกลางวัน

(2) การที่โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน นักเรียนมีอาหารกลางวันรับประทานในปริมาณที่เหมาะสม ครบ 5 หมู่ และยังสามารถห่ออาหารกลับไปรับประทานที่บ้านได้ ช่วยแบ่งเบาภาระค่าอาหารของผู้ปกครอง และนักเรียนยังได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริง เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ เป็นต้น ทำให้นักเรียนมีทักษะอาชีพสามารถนำไปต่อยอดในครอบครัวของตนเองได้

(3) เนื่องจากงบประมาณที่ทางโรงเรียนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งโครงการฯ ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเข้าใจและ

ทักษะที่เกี่ยวข้องในการทำการเกษตร ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย สุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรง และมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์ เนื่องจากนักเรียนมีรายได้จากการขายผลผลิตต่าง ๆ รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และยังเป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง

(4) โรงเรียนได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ก้อนเชื้อเห็ด เมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์ไก่ไข่ ปลาตุ๊ก ไข่พันธุ์ประดู่หางดำ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการสร้างแหล่งอาหารของโรงเรียน ช่วยลดรายจ่ายในโรงเรียน และเมื่อผลผลิตเหลือจากการบริโภค ยังส่งเสริมให้นักเรียนนำไปขายในชุมชนอีกด้วย

(5) เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการหลายๆ ด้านทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

- ประโยชน์ทางตรง คือ โรงเรียนได้รับปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร ลดต้นทุนงบประมาณของทางโรงเรียน ผลผลิตที่ได้สามารถนำมาเป็นอาหารกลางวัน และอาหารสำหรับนักเรียนพักนอน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนมัธยมตอนต้นที่ไม่ได้รับงบประมาณอาหารกลางวันซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน นอกจากนี้ นักเรียนได้ฝึกอาชีพ ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกระเบียบวินัย และนิสัยรักการทำงานจากกิจกรรมที่ครูได้มอบหมายให้ เกิดเป็นอาชีพติดตัวนักเรียนต่อไป

- ประโยชน์ทางอ้อม คือ ชุมชนโดยรอบบริเวณโรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองบางส่วนมีความสนใจสามารถนำไก่พันธุ์ประดู่หางดำและกบไปเลี้ยงที่บ้าน ทำให้เกิดการขยายผลสู่ชุมชนและเป็นการเก็บรักษาพันธุ์สัตว์ในโครงการไว้ให้มีสูญพันธุ์ โครงการนี้จึงมีความจำเป็นเพราะเกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง

แนวทางการพัฒนาต่อยอดโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

1. ฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน นำผลิตผลที่ได้มาแปรรูปเป็นอาหารกลางวันให้กับนักเรียน
2. โรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์โครงการไปยังชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียนที่สนใจในด้านการทำเกษตร สามารถนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากโครงการ แบ่งปัน ต่อยอดให้บางส่วนในชุมชน ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ผักต่าง ๆ พันธุ์สัตว์ ได้แก่ กบนา ไก่ประดู่หางดำ ปลาตุ๊ก มีการนำไปเพาะขยายพันธุ์ แล้วนำมาคืนให้กับทางโรงเรียนต่อไป
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะชีวิต สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้พออยู่พอกินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. มีการติดตามผลการต่อยอดโครงการเดือนละ 1 ครั้ง
5. มีการฝึกให้นักเรียนที่มีความสนใจฝึกอาชีพทางการเกษตรให้เกิดความชำนาญจนเกิดเป็นอาชีพติดตัว นักเรียนที่เรียนภาคบังคับที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
6. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีการติดต่อประสานงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นช่องทางที่จะสร้างความยั่งยืนในโครงการนี้ได้

6. โรงเรียนมีการแบ่งหน้าที่การเลี้ยงสลับกันไปรุ่นต่อรุ่น ปีนี้รุ่นพี่เลี้ยง ปีหน้าให้รุ่นพี่สอน รุ่นน้องเลี้ยง ทั้งด้านทฤษฎี และทางด้านปฏิบัติ ช่วยกันดูแล และเมื่อได้ผลผลิตจากโครงการจะนำมาเป็นวัตถุดิบในโครงการอาหารกลางวันส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจะนำออกไปจำหน่ายกับชุมชน แล้วนำเงินที่ได้เป็นทุนไปต่อยอดโดยการซื้อลูกกบ ลูกปลาตุ๊ก ก้อนเชื้อเห็ด เพื่อเพาะเลี้ยงต่อไป

7. สร้างเครือข่ายหรือหาแหล่งงบประมาณ สนับสนุนในการหาปัจจัยการผลิตเพื่อให้มีกิจกรรมทักษะอาชีพ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. โครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เป็นโครงการที่สามารถลดความเหลื่อมล้ำของนักเรียนภายในโรงเรียนได้ เพราะเป็นโครงการที่มีกิจกรรมการเกษตรที่เด็กทุกคนมีส่วนร่วมซึ่งช่วยเติมเต็มให้กับนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

2. ควรมีการฝึกอบรมครู บุคลากรภายในโรงเรียน และผู้นำนักเรียน จากศูนย์เรียนรู้ ปรชาษฐ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นการการเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์จริง

3. เห็นสมควรอย่างยิ่งที่ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จะการการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพราะเป็นการฝึกพัฒนาวิชาชีพให้กับนักเรียน และชุมชนโดยรอบโรงเรียน นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับความรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดทักษะในการเรียนรู้สามารถนำไปเป็นอาชีพ ใ้กับชีวิตประจำวันในอนาคตต่อไปได้

4. นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัยและถูกต้องตามหลักโภชนาการ

5. อยากให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ติดตามโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาเพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนและคณะครูในการขับเคลื่อนโครงการนี้ด้วยกัน

6. อยากให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ให้ความรู้ด้านการตลาดและการแปรรูปผลผลิต

ปัญหาและอุปสรรค

1. การบริหารจัดการด้านบุคลากรในการดำเนินงาน เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนลดลง เมื่อมีข้าราชการครูเกษียณอายุราชการ โรงเรียนไม่ได้รับการคืนตำแหน่งส่งผลให้จำนวนบุคลากรลดลง มีภาระหน้าที่การทำงานเพิ่มขึ้น

2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อการทำงาน โรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นรูปแบบ On hand คือ การให้นักเรียน นำหนังสือเรียนแบบฝึกหัด ไปงานไปศึกษาเรียนรู้ที่บ้านภายใต้ความดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จึงทำให้โรงเรียนต้องปรับการบริหารจัดการหรือลดจำนวนกิจกรรมลง ดำเนินการเฉพาะกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาและดำเนินการให้เกิดความยั่งยืนได้

4.3 โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 1 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตัวอย่าง = 15

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	6.7
31-40 ปี	3	20
41-50 ปี	4	26.7
51-60 ปี	6	40
61 ปีขึ้นไป	1	6.7
รวม	15	100
อายุน้อยที่สุด	29 ปี	
อายุมากที่สุด	63 ปี	
อายุเฉลี่ย	47 ปี	

จากตารางที่ 1 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 ถัดมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุต่ำกว่า 30 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีคะแนนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.7 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุ 29 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากที่สุดมีอายุ 63 ปี มีอายุเฉลี่ย 47 ปี

ตารางที่ 2 แสดงจังหวัดที่ดำเนินงานโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตัวอย่าง = 15

จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เชียงใหม่	6	40
แม่ฮ่องสอน	3	20
เชียงราย	2	13.3
น่าน	2	13.3
พิษณุโลก	1	6.7
ลำพูน	1	6.7
รวม	15	100

จากตารางที่ 2 แสดงจังหวัดที่ดำเนินงานโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ 20 ถัดมาดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดน่าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดลำพูน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตารางที่ 3 แสดงกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ

จำนวนตัวอย่าง = 15

กิจกรรม	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
การเลี้ยงปลาตุ๋กพร้อมอาหารเบื้องต้น	13	86.7
การเลี้ยงปลานิลพร้อมอาหารเบื้องต้น	9	60
การเลี้ยงไก่ไข่	11	73.3
การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ	10	66.7
การเลี้ยงหมู	2	13.3
การเลี้ยงเป็ดไข่	1	6.7
การเลี้ยงกบ	15	100
การเลี้ยงโค แม่พันธุ์	1	6.7
การเลี้ยงไส้เดือน	1	6.7
เกษตรผสมผสาน	1	6.7
การปลูกผักสวนครัว	13	86.7
การเพาะปลูกพืชยืนต้น	3	20
การปลูกมะนาว	1	6.7
การปลูกและแปรรูปผักเชียงดา	2	13.3
การเพาะเห็ด	6	40
การเพาะเลี้ยงแหนแดง	1	6.7
การทำปุ๋ยหมัก	1	6.7
การจัดทำเมล็ดพันธุ์ผัก	1	6.7
ฐานการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	1	6.7

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 3 แสดงกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนกิจกรรมการเลี้ยงกบ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือการเลี้ยงปลาตุ๊ก พร้อมอาหารเบื้องต้น และการปลูกผักสวนครัว มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 86.7 และการเลี้ยงไก่ไข่ คิดเป็นร้อยละ 73.3

ตารางที่ 4 แสดงประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ

จำนวนตัวอย่าง = 15

ประโยชน์	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ให้กับนักเรียนและผู้สนใจ	14	93.33
เป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับโรงเรียนและชุมชน	9	60
ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้วิชาชีพด้านการเกษตรให้กับนักเรียนและผู้สนใจ	9	60
ลดรายจ่ายภายในโรงเรียนและชุมชน	9	60
สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้	7	46.67
เพาะเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แบ่งปันให้กับชาวบ้านในชุมชนที่สนใจ	6	40
ได้รับความรู้ในการผลิตและแปรรูปผักเชียงดา	1	6.67
สุขภาพกาย สุขภาพจิต ดีขึ้น	1	6.67
สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน	1	6.67
นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดภายในครอบครัวได้	5	33.33
สร้างรายได้ให้กับโรงเรียน เป็นทุนการศึกษาของนักเรียน	5	33.33
ฝึกให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	1	6.67

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4 แสดงประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานให้กับนักเรียนและผู้สนใจ คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาที่มีจำนวนเท่ากัน ได้แก่ เป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับโรงเรียนและชุมชน เป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้วิชาชีพด้านการเกษตรให้กับนักเรียนและผู้สนใจ และเป็นการลดรายจ่ายภายในโรงเรียนและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 60 และสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ คิดเป็นร้อยละ 46.67

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนหน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ

จำนวนตัวอย่าง = 15

จำนวนหน่วยงาน/องค์กร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
1	4	26.7
2	4	26.7
3	3	20
มากกว่า 3	1	6.7
ไม่ตอบ	3	20
รวม	15	100

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนหน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวน 1-2 หน่วยงาน/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมามีจำนวน 3 หน่วยงาน/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ คิดเป็นร้อยละ 20 และมีจำนวนมากกว่า 3 หน่วยงาน/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ คิดเป็นร้อยละ 6.7

หน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการฯ สรุปได้ดังต่อไปนี้

(1) หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงน้ำจืดจังหวัด สถานีเพาะศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงราย เทศบาลตำบลพระธาตุปู่ก่า องค์การบริหารส่วนตำบลตาดควัน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต้า ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอแม่ฮ่องสอน

(2) สถานศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียนบ้านยางครก โรงเรียนลุ่มน้ำวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โรงเรียนบ้านจอกชิตเดอเหนือและโรงเรียนสาขา โครงการอัจฉริยะเชียงใหม่ ในโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ

จำนวนตัวอย่าง = 15

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ	-	-	6.67	20	73.33	4.67	0.62	มากที่สุด
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง	-	-	13.33	6.67	80	4.67	0.72	มากที่สุด
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน	-	-	20	26.67	53.33	4.33	0.82	มากที่สุด
4. การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความเหมาะสมและเพียงพอ	-	-	6.67	33.33	60	4.53	0.64	มากที่สุด
5. การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหาอุปสรรค	53.33	13.33	26.67	6.67	-	1.87	1.06	น้อย
6. ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์	-	-	20	46.67	33.33	4.13	0.74	มาก
7. ความจำเป็นของโครงการฯ	-	-	-	13.33	86.67	4.87	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน มีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 20 และ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67 คะแนน

การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมา มีความพึงพอใจใน

ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 13.33 และมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67 คะแนน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 26.67 และ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.40 คะแนน

การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความเหมาะสมและเพียงพอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.53 คะแนน

การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหา อุปสรรค ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปัญหา อุปสรรคในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา มีปัญหา อุปสรรค ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 26.67 และมีปัญหา อุปสรรค ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 1.87 คะแนน

ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4.13 คะแนน

ความจำเป็นของโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.87 คะแนน

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบประเด็น ความจำเป็นของโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน ให้คำแนะนำ และพัฒนาศักยภาพ ให้ความรู้แก่ประชาชนที่มีความสนใจ
- 2) โครงการฯ เป็นตัวแทนของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในการขับเคลื่อนองค์ความรู้สู่ประชาชนในแต่ละพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น
- 3) นอกจากองค์ความรู้ โครงการฯ ยังสนับสนุนปัจจัยการผลิตและมีการติดตามผล ซึ่งต่างจากหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่ให้เฉพาะองค์ความรู้อย่างเดียว ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้เท่าที่ควร
- 4) เนื่องจากโรงเรียนอยู่บนตอภูเขาสูง และจากปัจจัยหลายๆ ด้าน จึงไม่สามารถสนับสนุนทางด้านอาหารได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งการขนส่งอาหารลำบาก แต่ละกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้รับสนับสนุนจากทางศูนย์ฯ จึงเป็นประโยชน์มากกับโรงเรียนและนักเรียน
- 5) นอกจากจะเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แล้ว ยังเป็นแหล่งพัฒนาที่ช่วยให้โรงเรียน ชุมชนสามารถพัฒนาและสร้างแนวทางการประกอบอาชีพด้วย

แนวทางพัฒนาต่อยอดโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ ให้เกิดความยั่งยืน

1. การนำองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน นำมาพัฒนาต่อยอดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดประโยชน์ ปรับปรุงและดูแลผลผลิต และศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ กบ และปลา รวมทั้งเผยแพร่และช่วยเหลือผู้ที่สนใจเข้ามาขอรับการแนะนำ
2. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางสื่อออนไลน์มากขึ้น
3. เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมด้านการเกษตรผสมผสาน
4. วางแผนต่อยอดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด
5. สร้างเครือข่ายเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. โรงเรียนมีแผนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในทุก ๆ ปี มีการประเมินผลกิจกรรม กิจกรรมใดที่ดีจะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และกิจกรรมใดที่เกิดข้อผิดพลาด ก็จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
7. ปัจจัยการผลิตบางส่วนได้มอบให้กับชาวบ้านในชุมชนนำไปขยายพันธุ์ เมื่อขยายพันธุ์ได้จะนำมามอบคืนให้กับโรงเรียน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ควรจัดให้มีโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เป็นประจำทุกปี
2. อยากให้ศูนย์ฯ ขยายผลมายังพื้นที่จังหวัดภาคเหนือเพิ่มมากขึ้น เพราะส่วนใหญ่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
3. เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาฯ มาติดตามให้คำแนะนำในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทำให้สามารถพัฒนางานของศูนย์เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
4. อยากให้มีศูนย์หรือหน่วยงานที่ติดต่อประสานงานแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และติดต่อประสานงาน ศึกษาดูงาน
5. เป็นโครงการที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย และมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (สัตว์เลี้ยง และอาหารสัตว์) ให้กับทางสถานศึกษา เพื่อเป็นอาหารกลางวันสามารถลดค่าใช้จ่ายได้

4.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากการศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 1 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนตัวอย่าง = 32

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	3	9.38
31-40 ปี	3	9.38
41-50 ปี	6	18.75
51-60 ปี	5	15.63
61 ปีขึ้นไป	15	46.88
รวม	32	100
อายุน้อยที่สุด	29 ปี	
อายุมากที่สุด	73 ปี	
อายุเฉลี่ย	55 ปี	

จากตารางที่ 1 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.88 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.75 ถัดมาอยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.63 และอายุต่ำกว่า 30 ปี และช่วงอายุ 31-40 ปี มีคะแนนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.38 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุ 29 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากที่สุดมีอายุ 73 ปี มีอายุเฉลี่ย 55 ปี

ตารางที่ 2 แสดงจังหวัดที่ดำเนินงานโครงการของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนตัวอย่าง = 32

จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เชียงใหม่	24	75
แม่ฮ่องสอน	5	16
เชียงราย	1	3
พะเยา	2	6
รวม	32	100

จากตารางที่ 2 แสดงจังหวัดที่ดำเนินงานโครงการของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานโครงการในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาดำเนินงานโครงการในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ 16 ถัดมาดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดพะเยา คิดเป็นร้อยละ 6 และดำเนินงานโครงการในพื้นที่จังหวัดเชียงราย คิดเป็นร้อยละ 3

ตารางที่ 3 แสดงระยะเวลาที่ดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จำนวนตัวอย่าง = 31

ระยะเวลา (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	18	58.06
11-15 ปี	8	25.81
16-20 ปี	3	9.68
21 ปีขึ้นไป	2	6.45
รวม	31	100
ระยะเวลาดำเนินงานน้อยที่สุด	2 ปี	
ระยะเวลาดำเนินงานมากที่สุด	27 ปี	
ระยะเวลาดำเนินงานเฉลี่ย	10 ปี	

จากตารางที่ 3 แสดงระยะเวลาที่ดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานโครงการ น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.06 รองลงมาดำเนินงานโครงการ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.81 ถัดมาดำเนินงานโครงการ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.68 และดำเนินงานโครงการ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.45 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาที่ดำเนินงานโครงการน้อยที่สุด 2 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาที่ดำเนินงานโครงการมากที่สุด 27 ปี โดยดำเนินงานโครงการมาแล้วเฉลี่ย 10 ปี

ตารางที่ 4 แสดงกิจกรรมของโครงการฯ ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

จำนวนตัวอย่าง = 32

กิจกรรม	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เกษตรผสมผสาน	2	6.25
การเลี้ยงปลา ได้แก่ ปลานิล และปลาดุก	21	65.63
การเลี้ยงกบ	13	40.63
การปลูกไม้ผล ได้แก่ เงาะ ทุเรียน ลองกอง ลำไยพันธุ์อีดอ	7	21.88
การเลี้ยงสัตว์ปีก ได้แก่ ไก่พันธุ์ประดู่หางดำ ไก่ไข่ และการเลี้ยงเป็ด	27	84.38

กิจกรรม	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
การปลูกผักสวนครัว	9	28.13
ปัจจัยการผลิตและอุปกรณ์การเกษตร	2	6.25
กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดทำฝาย ต้นน้ำ การปลูกป่า	2	6.25
การเลี้ยงสุกร	5	15.63
การเพาะเมล็ดพันธุ์ผัก ได้แก่ กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ผักบุ้งจีน มะเขือยาว คะน้า ผักชี และผักสลัด	4	12.50
การเพาะเห็ดชนิดต่างๆ	8	25
การทำนา	3	9.38
การเลี้ยงโค	1	3.13
การปลูกผักปลอดสารพิษ	1	3.13

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4 แสดงกิจกรรมของโครงการฯ ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีก ได้แก่ ไก่พันธุ์ประดู่หางดำ ไก่ไข่ และการเลี้ยงเป็ด คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมาได้รับการสนับสนุนกิจกรรมการเลี้ยงปลา ได้แก่ ปลานิล และปลาดุก คิดเป็นร้อยละ 65.63 และได้รับการสนับสนุนกิจกรรมการเลี้ยงกบ คิดเป็นร้อยละ 40.63

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนหน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ

จำนวนตัวอย่าง = 32

จำนวนหน่วยงาน/องค์กร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
1	10	31.3
2	4	12.5
3	4	12.5
มากกว่า 3	3	9.4
ไม่ตอบ	11	34.4
รวม	32	100

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนหน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวน 1 หน่วยงาน/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมา มีจำนวนเท่ากัน คือ 2-3 หน่วยงาน/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ คิดเป็นร้อยละเท่ากัน 12.5 และ มีจำนวนมากกว่า 3 หน่วยงาน/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.4

สำหรับหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการฯ สรุปได้ดังต่อไปนี้

(1) หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 สำนักงานพลังงานจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด ศูนย์หม่อนไหมเชียงใหม่ กรมทหารพรานที่ 36 และเทศบาล

(2) หน่วยงานเอกชน ได้แก่ มูลนิธิ ซี.ซี.เอฟ.เพื่อเด็กและเยาวชนในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิเปิดใจเพื่อช่วยเหลือกัน ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการหายาดฝน

(3) สถานศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

(4) อื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จำนวนตัวอย่าง = 32

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ	-	-	3.13	21.88	75.00	4.72	0.52	มากที่สุด
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง	-	-	9.38	18.75	71.88	4.63	0.66	มากที่สุด
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน	-	-	-	31.25	68.75	4.69	0.47	มากที่สุด
4. การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความเหมาะสมและเพียงพอ	-	-	6.25	25.00	68.75	4.63	0.61	มากที่สุด
5. การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหาอุปสรรค	46.88	31.25	18.75	3.13	-	1.78	0.87	น้อยที่สุด
6. ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์	-	-	9.38	28.13	62.50	4.53	0.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน พบว่า

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 21.88 และ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.13 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.72 คะแนน

การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.88 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.38 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.63 คะแนน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.75 และ มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 31.25 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.69 คะแนน

การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความเหมาะสมและเพียงพอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 25.00 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.63 คะแนน

การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหา อุปสรรค ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปัญหา อุปสรรคในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.88 รองลงมา มีปัญหา อุปสรรค ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 31.25 และมีปัญหา อุปสรรค ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.75 และลำดับสุดท้ายมีปัญหา อุปสรรค ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.13 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1.78 คะแนน

ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 28.13 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.38 โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4.53 คะแนน

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบประเด็น ความจำเป็นของโครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เพิ่มเติม ดังนี้

1) เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนนายสิบ นายร้อย ภายในค่ายนเรศวรมหาราช รวมทั้งหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอรมน.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ลูกเสือ เนตรนารี

2) ได้รับองค์ความรู้ทางด้านการเกษตรและปัจจัยการผลิต เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ อาชีพ

3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามดูแลพร้อมให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

4) เนื่องจากเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนและชุมชน ยังสามารถลดต้นทุนการผลิตในการผลิตอาหารกลางวันให้กับโรงเรียน รวมทั้งเป็นการสร้างรายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน

5) โรงเรียนสามารถนำมาเชื่อมโยงกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ควบคู่ไปกับการมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในเรื่องการเกษตร และโภชนาการ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้

แนวทางการพัฒนาต่อยอดโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ให้เกิดความยั่งยืน

1. ศูนย์เรียนรู้ภายในค่ายนเรศวรมหาราช ได้ศึกษาทดลองปฏิบัติได้ผลเป็นที่ประจักษ์ ได้นำผลที่ได้มาต่อยอดนวัตกรรมใหม่ ๆ สามารถถ่ายทอดแก่ผู้ศึกษาดูงาน นอกจากนี้มีการแปรรูปผลผลิต เช่น การทำสบู การทำผักสวนครัว การทำผักสลัด การทำไข่เค็ม และการทำผักกาดดอง เป็นต้น

2. มีแผนที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรและการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยเปิดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สามารถให้ประชาชนผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน

3. สร้างเครือข่ายเกษตรชุมชน มีการสร้างกลุ่มแบ่งปันองค์ความรู้ให้กับสมาชิกจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

4. มีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐานรับรอง เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดมากขึ้น

5. มีการเปิดตลาดจำหน่ายสินค้าการเกษตรในหมู่บ้าน และเปิดร้านตามริมทาง เพื่อสร้างรายได้ในชุมชน

6. ส่งเสริม สนับสนุน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ให้มีความรู้ทักษะด้านการเกษตร การทำงานเป็นกลุ่ม และการทำกิจกรรมเพื่อสังคม รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชนในพื้นที่ การทำงานโครงการ เพื่อให้เป็นต้นแบบของอาหารปลอดภัยในโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับอาหารที่ปลอดภัย มีสุขภาพที่ดี และมีอาหารที่ปลอดภัย

7. มีแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับคนในชุมชน ได้เห็นเป็นแบบอย่างของความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. อยากให้มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและอยากให้มีการติดตามกิจกรรม เพื่อสร้างรายได้และความรู้ที่ถูกต้อง

2. เป็นโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับครัวเรือนและชุมชน

3. ต้องการช่องทางการตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์จากการเกษตร มีแหล่งจัดจำหน่ายและสนับสนุนด้านการตลาดเพิ่มขึ้น

4. ต้องการให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ขยายโครงการนี้ให้ทั่วทุกหมู่บ้าน จะได้สร้าง
เครือข่าย และเป็นตัวแทนศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

3.2.5. โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

จากการศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 1 แสดงกิจกรรมของโครงการฯ ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

จำนวนตัวอย่าง = 2

กิจกรรม	ปีที่ดำเนินโครงการ
การเลี้ยงปลาหับทิม	ปี พ.ศ. 2564 - 2566
การเลี้ยงปลาตุก	ปี พ.ศ. 2564 - 2566
การเลี้ยงไก่ไข่	ปี พ.ศ. 2564 - 2566

จากตารางที่ 1 แสดงกิจกรรมของโครงการฯ ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จำนวน 3 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมการเลี้ยงปลาหับทิม กิจกรรมการเลี้ยงปลาตุก และกิจกรรมการเลี้ยงไก่ไข่ โดยดำเนินโครงการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2566

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน มีดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับผู้สนใจ
2. สามารถนำผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นอาหาร ลดรายจ่ายลดรายจ่ายในครัวเรือน นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งปันให้กับเพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ในประเด็นต่าง ๆ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสานการดำเนินงาน โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความเหมาะสมและเพียงพอ โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหา อุปสรรค โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบประเด็น ความจำเป็นของโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน เพิ่มเติม โดยสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในแปลงและกิจกรรมของตนเองจนสามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน

2. แนวทางพัฒนาต่อยอดโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ดำเนินการพัฒนาต่อยอดโครงการต่อไป โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปต่อยอดถ่ายทอดให้กับประชาชน นักเรียน ให้กับผู้ที่สนใจต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การประเมินผลงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งวิเคราะห์ผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระยะต่อไป โดยดำเนินการประเมินงานขยายผล จำนวน 5 โครงการ ดังต่อไปนี้

- (1) โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่
- (2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา
- (3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- (4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- (5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

5.1 สรุปผลการประเมิน

(1) โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ : โครงการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลักษณะเป็นกิจกรรมการฝึกอบรมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและเป็นไปตามภารกิจของศูนย์ศึกษาฯ สารการฝึกอบรมสอดคล้องกับอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม คืออาชีพการเกษตร (เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์) โดยจัดอบรม ณ ศูนย์ศึกษาฯ หรือพื้นที่ขยายผลในหมู่บ้านรอบศูนย์ และผ่านการออนไลน์

ความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน : ผู้เข้าร่วมโครงการ/ผู้รับการอบรมเป็นเกษตรกรที่สนใจซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้คือเกษตรกรและประชาชนทั่วไป เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม สามารถแบ่งได้ 3 ระดับ คือ “มีความสอดคล้องในระดับมาก” “มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด” และ “มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง” ตามลำดับ

ผลการดำเนินงาน : ดำเนินการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ สร้างทักษะการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้กับเกษตรกรหรือประชาชนที่สนใจ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมและประกอบอาชีพ พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตทั้งพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ : ได้รับองค์ความรู้จากการฝึกอบรม ได้แก่ การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ การเพาะเลี้ยงกบด้วยวิธีธรรมชาติ การผลิตข้าวพันธุ์ดี การเลี้ยงไก่ไข่ และการเลี้ยงไก่พื้นเมือง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ สามารถเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายเพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

(2) โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ : โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ดำเนินการในองค์ความรู้ด้านทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติแก่สถานศึกษา

ความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน : ความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการดำเนินงาน : นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับองค์ความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการเรียนรู้สู่การสร้างทักษะชีวิต มีแหล่งอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้กับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้บริโภค เกิดแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตให้กับผู้สนใจ สามารถพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายได้

ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ : เป็นการฝึกวิชาชีพให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งชุมชนโดยรอบ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการได้รับประสบการณ์ ได้เรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำไปสร้างอาชีพ หรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งนักเรียนยังได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัยและถูกต้องตามหลักโภชนาการ

(3) โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ : โครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร ชุมชน ภาครัฐ และสถานศึกษา ที่ผ่านการฝึกอบรมและขยายผลจากศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ พัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

ความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน : ศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ดำเนินการคัดเลือกและพัฒนาในกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) หน่วยงานภาครัฐ พัฒนายกระดับให้เป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่าย (ภาครัฐ) ได้ในอนาคต
- 2) ชุมชน พัฒนาเกษตรกรตัวอย่าง/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือให้เป็นศูนย์เรียนรู้ (ชุมชน) ได้ในอนาคต
- 3) สถานศึกษา ต่อยอดสถานศึกษาเดิมและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการใหม่ พัฒนายกระดับให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ในอนาคต

ผลการดำเนินงาน : โครงการดังกล่าว ได้ดำเนินการตามกลุ่มเป้าหมายหลักทั้ง 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ภาครัฐ ดำเนินการจำนวน 5 แห่ง ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย และน่าน

2) ชุมชน ดำเนินการจำนวน 14 แห่ง ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง น่าน ลำพูน พิชณุโลก แม่ฮ่องสอน และเชียงราย

3) สถานศึกษา ดำเนินการจำนวน 34 แห่ง ในพื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย อุตรดิตถ์ และลำปาง

ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ : โครงการดังกล่าว ส่งผลให้เกิดศูนย์เรียนรู้เครือข่าย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในระดับภาคีรัฐ ชุมชน และสถานศึกษา ที่มีองค์ความรู้ สามารถเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้และสถานศึกษาคุณภาพสำหรับผู้สนใจได้

(4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ : โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เป็นตัวอย่างที่ดีด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ประสบผลสำเร็จและเกิดความมั่นคงในชีวิตอย่างยั่งยืน

ความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน : เป็นโครงการที่มีการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานและมีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องให้กับเกษตรกรตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ อย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน : ดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้เครือข่ายในพื้นที่ภาคเหนือ ดังนี้

1) เกษตรกรตัวอย่าง พื้นที่รอบศูนย์ฯ และศูนย์สาขาฯ ในอำเภอดอยสะเก็ด และอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

2) เกษตรกรตัวอย่าง พื้นที่ภาคเหนือใน 6 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ แพร่ ลำปาง เชียงราย พะเยา และลำพูน

3) ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ พื้นที่รอบศูนย์ฯ และศูนย์สาขาฯ ในอำเภอดอยสะเก็ด และอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

4) ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ชุมชน ดำเนินการในพื้นที่จำนวน 16 แห่ง 9 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง ลำพูน ตาก พิจิตร แพร่ และน่าน

5) ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สถานศึกษา ดำเนินการในพื้นที่ 38 แห่ง ใน 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน อุตรดิตถ์

ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ : โครงการดังกล่าว เป็นการพัฒนาเกษตรกรตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้เครือข่ายฯ เพื่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน และเป็นแหล่งศึกษาคุณภาพ

(5) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ : โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ดำเนินการคัดเลือกจากเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากแหล่งน้ำในระบบชลประทานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ดำเนินการ เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ และลำเหมือง เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสนใจในกิจกรรมการเกษตร สามารถนำไปพัฒนาสร้างเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมได้อย่างยั่งยืน

ความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน : โครงการดังกล่าว เป็นโครงการที่มีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรได้ดี มีความต่อเนื่อง และมีความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ โดยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ รวมทั้งอาหารสัตว์ที่จำเป็น โดยดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน : ดำเนินการเพิ่มศักยภาพและสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ในพื้นที่อำเภอต๋อยสะเก็ดและอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ : เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ได้รับปัจจัยการผลิต พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และอาหารสัตว์

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาระเบียบผลงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริด้วยกระบวนการใช้แบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกจากจะเป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One-Stop-Service) ให้แก่ราษฎรมาใช้บริการแล้ว งานขยายผลควรศึกษาพื้นที่โดยรอบเพื่อกำหนดเป็นแผนในการพัฒนางานขยายผล รวมทั้งเป็นการกระจายผลความสำเร็จให้แก่เกษตรกรผู้ห่างไกลที่ไม่สามารถเดินทางมาที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ได้

2. เพื่อให้การทำงานในพื้นที่ขยายผลขยายต่อไปในอนาคต ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อทำงานชุมชน มีการฝึกอบรมความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดนอกเหนือจากงานเกษตร เช่น การใช้เทคโนโลยีสื่อออนไลน์ เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลงานขยายผลควรสร้างระบบการเก็บข้อมูลที่ดี เพื่อประโยชน์ในการบริหาร การวางแผน การติดตาม และการประเมินผล ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ของพื้นที่เพื่อการวางแผนการดำเนินงานโครงการได้อย่างเหมาะสม

4. การจัดทำหลักสูตรเพื่อการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร ควรมีการศึกษาความต้องการผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อน เพื่อให้การฝึกอบรมตรงกับความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริงและเมื่อฝึกอบรมแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

5. การฝึกอบรมงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งวิเคราะห์ความ
ต้องการของเกษตรกรและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรได้

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). 2565.
*รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน กปร.

ภาคผนวก

- แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่
- แบบสอบถามโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา
- แบบสอบถามโครงการเสริมสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
- แบบสอบถามโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
- แบบสอบถามโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน

1

แบบสอบถามสำหรับผู้ได้รับประโยชน์

โครงการส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาอาชีพตามวิถีชีวิตใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริและตามแผนงานประจำปีของศูนย์ศึกษา

โดย กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

วันที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 หลักสูตรที่เข้าฝึกอบรม

1) ท่านได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมหลักสูตรใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ผักปลอดสารพิษเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน
- การเพาะเห็ดเศรษฐกิจทำง่ายรายได้ดี
- การเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์กลม
- การเพาะเลี้ยงกบโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ
- การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ
- การเลี้ยงไก่ไข่
- การผลิตข้าวพันธุ์ดี
- การปลูกและการแปรรูปผักเชิงดาวเพื่อการค้า
- การเพาะเห็ดฟางในตระกล้ำ
- อื่น ๆ ระบุ.....

2) ปี พ.ศ. ที่เข้ารับการอบรม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

1) ชื่อ-สกุลเบอร์ติดต่อ

เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี

2) บ้านเลขที่ หมู่ที่ ชื่อบ้าน ตำบล

อำเภอ จังหวัด

3) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยด้วยกันในปัจจุบัน คน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ปี

4) สถานภาพในครัวเรือน หัวหน้าครอบครัว สมาชิกในครอบครัว ผู้อาศัย

5) ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบ

- ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ไม่ได้เข้าโรงเรียน

- 6) อาชีพหลัก เกษตร เลี้ยงสัตว์ เจ้าของธุรกิจ รับจ้าง
 รับราชการ ประมง อื่น ๆ (ระบุ)
- 7) อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 เกษตร เลี้ยงสัตว์ เจ้าของธุรกิจ รับจ้าง
 รับราชการ ประมง อื่น ๆ (ระบุ)
 ไม่มี
- 8) สถานะบ้านพักอาศัย ของตนเอง/สมาชิกในครอบครัว เช่าผู้อื่น
 อื่น ๆ (ระบุ)
- 9) จำนวนและสถานะที่ดินทำกิน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 ของตนเอง/สมาชิกในครอบครัว จำนวน ไร่
 เช่าผู้อื่น จำนวน ไร่
 อื่น ๆ ระบุ จำนวน ไร่
 ไม่มี
- 10) ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนหรือไม่ ไม่เป็น เป็น
 กรณีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 กลุ่มอาชีพ โปรตระกูล
 กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มฌาปนกิจ
 กลุ่มสตรี กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มจัดการป่าไม้/อนุรักษ์ป่าไม้/ไฟป่า ฯลฯ
 กลุ่มอื่น ๆ โปรตระกูลชื่อกลุ่ม
- 11) รายได้ของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา ประมาณปีละ บาท
- 12) รายจ่ายของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา ประมาณปีละ บาท

ส่วนที่ 3 การเข้าร่วมกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) ท่านได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม ด้วยวิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 เดินทางไปติดต่อด้วยตนเอง ติดต่อผ่านทางเจ้าหน้าที่โครงการฯ
 โทรศัพท์ติดต่อ ติดต่อทางสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ไลน์ หรือสื่อออนไลน์อื่นๆ
 อื่น ๆ ระบุ.....
- 2) ความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ มากน้อยเพียงใด
 น้อย ค่อนข้างน้อย ปานกลาง ค่อนข้างมาก มาก
- 3) ความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือในการดำรงชีวิต ได้
 มากน้อยเพียงใด
 น้อย ค่อนข้างน้อย ปานกลาง ค่อนข้างมาก มาก

- 4) หลังจากการผ่านการฝึกอบรมแล้ว ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพ ทำให้รายได้มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- ไม่เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย เปลี่ยนแปลงปานกลาง
 เปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก เปลี่ยนแปลงมาก
- 5) หลังจากการผ่านการฝึกอบรมแล้ว ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อให้รายจ่ายมีการเปลี่ยนแปลงลดลงหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- ไม่เปลี่ยนแปลง ลดลงค่อนข้างน้อย ลดลงปานกลาง
 ลดลงค่อนข้างมาก ลดลงมาก
- 6) การเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่
- ไม่มี
 มี โปรดระบุปัญหา.....
- 7) ความพึงพอใจจากการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม มีมากน้อยเพียงใด
- น้อย ค่อนข้างน้อย ปานกลาง ค่อนข้างมาก มาก

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- 1) ท่านมีข้อเสนอแนะให้ศูนย์ศึกษาฯ จัดหลักสูตรอบรมอื่น ๆ เพิ่มเติมหรือไม่

ไม่มี มี

กรณีที่มี ควรเป็นหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

- 2) ท่านมีข้อเสนอแนะรูปแบบการอบรมให้ศูนย์ศึกษาฯ ดำเนินการเพิ่มเติมหรือไม่

ไม่มี มี

กรณีที่มี ควรเป็นรูปแบบการอบรมในลักษณะใด

.....

- 3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

2

แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริและตามแผนงานประจำปีของศูนย์ศึกษาฯ

โดย กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

วันที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

- ผู้ตอบแบบสำรวจชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
กรม.....โทรศัพท์.....E-mail.....
- ท่านปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้เป็นระยะเวลา ประมาณ.....ปี.....เดือน
- สถานที่ดำเนินโครงการ ชื่อโรงเรียน.....
สถานที่ตั้ง ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
- ปีที่เริ่มดำเนินการโครงการ.....
- กิจกรรมของโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา ที่ท่านได้รับการสนับสนุนจาก
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เริ่มเดือน-สิ้นสุดเดือน)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

6. หน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ จำนวน หน่วยงาน/องค์กร
ประกอบด้วย

1.
2.
3.

7. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
ปี พ.ศ. ประกอบด้วย

7.1 จำนวนผู้ได้รับประโยชน์

(1) นักเรียนที่ได้รับประโยชน์	จำนวน		คน
(2) ครูและบุคลากรที่ได้รับประโยชน์	จำนวน		คน
(3) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	จำนวน		คน

7.2 ประโยชน์ที่ได้รับอื่น ๆ (กรุณาอธิบาย).....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษา
ในประเด็นต่าง ๆ

ประเด็น	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
1. วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ มีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาที่เกี่ยวกับอาหารกลางวัน						
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการ ดำเนินงาน มีความเหมาะสมและ ปฏิบัติได้จริง						
3. การจัดทำแผนงาน โครงการ มีความเหมาะสมสอดคล้อง กับระยะเวลาการดำเนินงาน						
4. งบประมาณของโครงการมีความ เหมาะสมและเพียงพอ						

ประเด็น	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสาน การดำเนินงาน						
6. ปัจจัยการผลิต เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ได้รับหรือที่ใช้ในโครงการมีความ เหมาะสมและเพียงพอ						
7. การดำเนินงานโครงการ มีปัญหา อุปสรรค						
8. ผลสำเร็จของโครงการ สามารถ แก้ไขปัญหาอาหารกลางวันได้						

2. โครงการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด สาเหตุจากอะไร

.....

3. หน่วยงานของท่านมีแนวทางพัฒนาต่อยอดโครงการอาหารกลางวันสู่สถานศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกิดความยั่งยืนอย่างไร

.....

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

3

แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

โครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริและตามแผนงานประจำปีของศูนย์ศึกษาฯ

โดย กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

วันที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

- ผู้ตอบแบบสำรวจชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
โทรศัพท์..... E-mail.....
- สถานที่ดำเนินโครงการ ชื่อ.....
สถานที่ตั้ง ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
- ปีที่เริ่มดำเนินการโครงการ.....
- กิจกรรมของโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ที่ท่านได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เริ่มเดือน-สิ้นสุดเดือน)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

- 5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ประกอบด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ	
1.
2.
3.
4.
5.

6. หน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการนี้ จำนวน หน่วยงาน/องค์กร ประกอบด้วย

1.
2.
3.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ในประเด็นต่าง ๆ

ประเด็น	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ นี้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ						
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง						

ประเด็น	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสาน การดำเนินงาน						
4. การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการ พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความ เหมาะสมและเพียงพอ						
5. การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหา อุปสรรค						
6. ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์						

2. โครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด สาเหตุจากอะไร

.....

3. ท่านหรือหน่วยงานของท่านมีแนวทางพัฒนาต่อยอดโครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการ
พัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดความยั่งยืน อย่างไร

.....

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริและตามแผนงานประจำปีของศูนย์ศึกษาฯ

โดย กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

วันที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

- ผู้ตอบแบบสำรวจชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
โทรศัพท์..... E-mail.....
- สถานที่ดำเนินโครงการ ชื่อ.....
สถานที่ตั้ง ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
- ปีที่เริ่มดำเนินการโครงการ.....
- กิจกรรมของโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ที่ท่านได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เริ่มเดือน-สิ้นสุดเดือน)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

- 5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนา ประกอบด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ	
1.
2.
3.
4.
5.

6. หน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการนี้ จำนวน หน่วยงาน/องค์กร ประกอบด้วย

1.
2.
3.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนา ในประเด็นต่าง ๆ

ประเด็น	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ นี้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ						
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง						

ประเด็น	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสาน การดำเนินงาน						
4. การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการ พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความ เหมาะสมและเพียงพอ						
5. การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหา อุปสรรค						
6. ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์						

2. โครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด สาเหตุจากอะไร

.....

3. ท่านหรือหน่วยงานของท่าน มีแนวทางพัฒนาต่อยอดจากโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ให้เกิดความยั่งยืน อย่างไร

.....

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

5

แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ(สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้านการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริและตามแผนงานประจำปีของศูนย์ศึกษาฯ

โดย กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

วันที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

1. ผู้ตอบแบบสำรวจชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
โทรศัพท์..... E-mail.....
2. สถานที่ดำเนินโครงการ ชื่อ.....
สถานที่ตั้ง ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
3. ปีที่เริ่มดำเนินการโครงการ.....
4. กิจกรรมของโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ที่ท่านได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เริ่มเดือน-สิ้นสุดเดือน)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

- 5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ประกอบด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ	
1.
2.
3.
4.
5.

6. หน่วยงาน/องค์กร ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการนี้ จำนวน หน่วยงาน/องค์กร ประกอบด้วย

1.
2.
3.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ในประเด็นต่าง ๆ

ประเด็น	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ นี้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ						
2. การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน มีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง						

ประเด็น	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้ให้ความร่วมมือในการประสาน การดำเนินงาน						
4. การสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการ พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีความ เหมาะสมและเพียงพอ						
5. การดำเนินงานโครงการฯ มีปัญหา อุปสรรค						
6. ผลสำเร็จของโครงการฯ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์						

2. โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับน้ำชลประทาน มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด
สาเหตุจากอะไร

.....

3. ท่านหรือหน่วยงานของท่าน มีแนวทางพัฒนาต่อยอดโครงการเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำ
ในพื้นที่รับน้ำชลประทาน ให้เกิดความยั่งยืน อย่างไร

.....

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นางสุพร ตรีนรินทร์	เลขาธิการ กปร.
2. นายวิกรม คัยนันท์	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ
รักษาราชการแทน รองเลขาธิการ กปร.

ผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและประสานการดำเนินงานในพื้นที่

1. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
2. เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. เจ้าหน้าที่กองประสานงานโครงการพื้นที่ 3 สำนักงาน กปร.

ผู้ร่วมดำเนินการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล

1. นางศิริลักษณ์ ทัสนารมย์	ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผล
2. นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ 3
3. นางสาวณัฐดา ศุภสินธุ์	ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินผล
4. นางสาวกาญจนา กำเนิดพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ 11
5. นางสาวรุ่งรัตน์ วงษ์จู่	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ 31
6. นางสาวสไบทิพย์ ศรีทองสุข	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ 51
7. นางณัฐกิตติ์ วินิชสำเภาทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
8. นางสาวประทีป ศรีคำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
9. นายวีรพงษ์ กำแพงทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน